

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sűrűség: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... 1080 Lej
Fél évre ... 540 Lej
Negyed évre ... 270 Lej
Havonta ... 90 Lej

Hirdetések díjazás szerinti

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Adóprés: kiméletet!

Az adófizető állampolgár élete sokban hasonlít az izótt vadéhoz, mert az is állandó nyugtalanságban és izgalomban él: sohasem tudhatja, melyik pillanatban szegednek a zsebénél egy-egy új adófizetési felszólítást, törvényt, rendeletet. A szerencsétlen, meghajszolt adózó már úgy belekeveredett a paragrafusok utvesztőjébe, hogy azt sem tudja, mennyi és milyen adókat kell neki tulajdonképpen fizetnie. A mai adókirovetési és felebbezési rendszer valóságos megbénítja azt a polgári munkát, mely hivatva van az adófizetéshez szükséges jövedelmeket előteremteni úgy, hogy azonfelül még a pusztá megélhetéshez is maradjon valami. Maguk a pénzügyi tisztviselők is elismerik, hogy a szegény adózó polgárnak az év legnagyobb részét azzal kell eltöltenie, hogy különféle adóbevallásokkal, adófelebbezésekkel bajlódik és így alig marad ideje arra, hogy a betevő falatot megkeresse. A folytonos adóel-foglaltság dacára (vagy talán épen ezért) senki sem tudja, mik a kötelezettségei. A régi adózási módszer legalább tiszta képet nyújtott etekintetben, mert három évre vetették ki az adót és ha valaki egyszer már végigjárta az adófizető kálváriáját, legalább a következő két esztendőben tudta, hogy mit és hogyan kell fizetnie. És legalább két évig nyugodtan végezhetette a polgári munkáját. De súlyos terheket ró ez a mai helyzet magukra a pénzügyi tisztviselőkre is, akik az esztendő háromnegyed részét azzal töltik el, hogy az adók kivetésével és behajtásával bibelődnek és egyéb munkára nem marad idejük.

Az állami adóoffenzíva amugy is végképen kimeríti a polgárság teherbíró képességét, amelyre azonban még a városi taxák és illetékek nem megvetendő súlya is nehezedik. Most újabb tortúra előtt áll Arad adófizető polgársága. A városházán megkezdik az 1928. évi illetékek kivetését és pedig olyképen, hogy tíz bizottság fogja végigjárni a várost és házról-házra haladva ott a helyszínen állapítják meg a boltberek és házberek után fizetendő illetékeket. Eltekintve attól, hogy ez a bizottságjárás újabb kényelmetlenséget okoz az adófizetőnek, aki ezáltal ismét meg lesz zavarva munkájában, ezenfelül még a már tulterhelt mérleg adózási serpenyőjét lebillenésel fenyegeti. A város vezetősége is jól tudja, hogy a különféle állami adók milyen horribilis összeget tesznek ki az adózó polgár háztartási mérlegében. Most még tetejébe a városi illetékek fizetési gondjai szakadnak a szerencsétlen adóalany fejére, amely már-már elmerül a fizetési kötelezettségek árjában. Beláthatja ezt a város vezetősége is, amely ugyancsak adózó polgárokból áll. Nem kérünk tehát mást a hétfőn meginduló adókirovető bizottságoktól, mint egy kis kiméletet, egy kis humanitást. Hiszen az adófizető is csak ember, aki összeroskad a túlsúlyos teher alatt.

Kicsérélnék harminc prefektust.

A balti-i véres választás igazi oka. — Manoilescu lapot indít.
Az új lapvezér a kisebbségekről.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Coltor képviselő kijelentette, hogy a balti-i véres választási incidensnek csak kisebb részben volt az antiszemita izgatás az oka. A főok az volt, hogy a parasztok meg akarták akadályozni az urnalopásokat és ezért akartak erőszakkal a választási helyiségbe jutni.

Bucuresti-i jelentések szerint Manoilescu volt pénzügyi államtitkár új napilapot létesített, amely október elsején jelenik meg első alkalommal. A volt államtitkár mellett azok az ismert nevű írók sorakoznak, akik eddig a Candirea hetilapot szerkesztették és akik most munkatársai lesznek az új napilapnak. A szerkesztőség élén Nichifor Crainic áll, aki eddig igen sok jóindulatot tanúsított a kisebbségek iránt. Az új lapvezér a kisebbségi kérésről a következőket mondotta:

— Itt az ideje, hogy a szeretet közös szellemét és a békés együttműködés harmóniáját teremtsük meg. A kisebbségi jogokat a legszélesebb mértékben ki kell terjeszteni. Aki gyűlölködést szít, az az ellenség malmára hajtja a vizet.

Clujról jelentik, hogy az ottani liberális párt egyik vezető embere ma visszatért a fővárosból és kijelentette a sajtó előtt, hogy biztos értesüléseket szerzett a belügyminiszteriumban, hogy e hó végéig harminc prefektust cserélnek ki. Duca belügyminiszter nem akar ebben a kérdésben egyedül dönteni és megvárja, amíg Bratianu Vintila pénzügyminiszter külföldi útjáról visszatér. Azután kerül a harminc prefektusi állás betöltésére, amelyre hatvan komoly jelölt aspirál.

Bratianu Vintila külföldi kölcsönt keres

Szerinte a lej stabilizációja nem időszerű. — A pénzügyminiszter a kisebbségekről. — Bratianu Vintila a magyar optánspör előrelátható következményeiről. — Iorga mégis fuzionál az Averescu-párttal.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Átlátszó igyekezete az ellenzéki sajtónak — elsősorban azonban a Cuvantulneves — hogy most a konkordátum ügyét kísérel meg faltörő kosként használni a kisebbségek ellen s a kérdéssel mindenképpen zavart akar támasztani. Természetes, hogy ezeknek a lapoknak a legnagyobb ütőkártyájuk az, hogy a konkordátum igen sérelmes a görög keleti ortodox egyházra, amelynyiben a kisebbségi keresztény egyházaknak „az eddiginél is jóval több jogot” biztosít. Érdekes azonban, hogy a Cuvantulneves támadása mellett meglehetősen járatlanságot árul el a kérdésben, ami különösen rovására megy akkor, amikor maga is bevallja, hogy a konkordátum szövegéről mindeddig nincsen pozitív tudomása. Politikai körökben épen ezért az egész manővert csak annak tulajdonítják, hogy a lap — bizonyára bizonyos körök sugallatára — a vatikáni egyezmény ratifikálását akarja elgáncsolni és lával áll tőle, hogy — a kérdésben csak látszatra kezdett támadásaival — valóban zavart idézzen elő a belpolitikában.

Az egyezmény kérdése különben a kormány után mindjárt a néppártot érinti a legjobban s épen ezért a lap állásfoglalása Averescu pártjában is nagy riadalmat okozott. Bár a pártban mindennek dacára sem tulajdonítanak nagyobb fontosságot a kérdésnek, a támadás mindenesetre arra volt jó, hogy a pártnak Iorgával való fuzió tárgyalásait megsürgesse. Érdekes, hogy erről a kérdéssel a közvélemény eddig úgy volt informálva, hogy a fuzió elvben már létre is jött és csupán a formai összeolvadás van hátra, míg aztán most kiderült, hogy a tárgyalások még mindig csak a kezdet stádiumában vannak és egyelőre még mindig kétséges, hogy vajjon Iorga Averescu személyének kikapcsolásával továbbra is fentartja-e ajánlatait és hajlandó-e tovább tárgyalni a néppárttal, amelynek egyetlen elhatározott, tettekre kész embere ebben a pillanatban Manoilescu, aki — mint ismeretes — a „iatalok”-

nak az élre való állításával akarja újjászervezni a néppártot.

A belpolitikai kérdések azonban nem kötik le annyira a politikai körök figyelmét, mint Bratianu Vintila külföldi útja, amelynek eredménye elé fokozott várakozással tekintenek. Románia pénzügyminiszterét természetesen valósággal megostromolják a külföldi újságírók, hiszen Románia az optánsper és a külföldi kölcsön megszerzése miatt ma valósággal az egész világ érdeklődésének középpontjában áll. Bratianu Vintila nyilatkozott is a párisi Temps egyik munkatársa előtt, akinek elmondotta a román-magyar birtokperrel kapcsolatban, hogy egy esetleges magyar siker — az ő véleménye szerint — rendkívül kárral járna Romániára, mivel az egy Franciaországgal szövetséges ország szociális legyengülését jelentené, sőt, ami még ennél is fontosabb: a versaillesi békerendszer összeomlását, ami által a legyőzöttekből győzők lennének.

— M: — folytatta Bratianu Vintila — békés viszonyban akarunk élni a magyarokkal, azonban a helyzet az, hogy egy olyan állam kéri a békeszerződés egy cikkének eltörlését, amely nem volt szövetségesünk, de semleges sem. Ha a kérésnek eleget tesznek, a többi állam is követi majd automatikusan ezt a példát. A dolog nagyon megfontolandó, mi pedig csak hálásak vagyunk Franciaországnak, mert a logikus francia ész teljes mértékben megértette az ügy nagy jelentőségét.

Nyilatkozott ezenkívül Bratianu Vintila egy másik párisi lapban is. Ez a nyilatkozat azonban inkább a külföldi kölcsön ügyében törtenhetett, mivel az főleg Románia belviszonyairól ad képet. Bratianu Vintila eme nyilatkozatában kijelentette, hogy Románia belső viszonyai teljesen konszolidálódtak. A kisebbségek a király halálakor a leglojalisabban viselkedtek. A kisebbségi kérdés nem akut probléma Romániának, mert Románia homogén nemzeti állam, amelynek 18 millió lakosa közül mindössze 4 millió a kisebbség. A gaz-

dasági helyzetéről szólván, úgy nyilatkozott, hogy Románia gazdasági élete a külföldi tőke segítségével nélkül is teljesen konszolidálódott, mindamellett szükségesnek látja a külföldi tő-

kének a román tőkével való kooperációját. A lej stabilizációjáról kijelentette, hogy ez előre nem időszerű.

I. Ferdinánd szobrot kap Aradon

Aradváros tanácsa elhatározta a királysobor felállítását. — Szendrey Mihály egyhangulag megkapta az aradi színházat. — Szürke monoton közgyűlést tartott a városi tanács.

(Arad, szeptember 16.) Ma délután öt órakor ült össze Aradváros tanácsa dr. Angel István polgármester elnökelete alatt. A névsor-olvasás és a jegyzőkönyvek ismertetése után a gépiüzemek vezetősége kérte a tanácsot, hogy soronkívül vegye két sürgős ügyét tárgyalás alá. A vízvezetéknek a Pernyáuban való meghosszabbítására körülbelül 250.000 lej értékű csőanyag kell, amire sürgős árlejtést kér a gépiüzemigazgatóság. Ugyancsak a kisvasut mozdonyainak fűtésére szükséges 100 vagon tüzfára is sürgős árlejtés kiírását kéri. A tanács mindkettőnél 20 napos árlejtés kiírását határozta el.

Királysobor Aradon.

Ezután felolvasták a királyi ház miniszterétől érkezett táviratot, amelyben a királyi család nevében köszönetet mond Aradváros tanácsának Ófelsége I. Ferdinánd király elhunyt alkalmából küldött részvételtáviratért. A tanács tudomásul vette a köszönetet, mely után Angel István dr. javaslata következett, az elhunyt király szobrának Aradon való felállítása ügyében. Popa Constantin kulturatanácsos felolvasta a permanens-bizottság határozatát, amelyben arra kéri a tanácsot, hogy két millió lejes rendkívüli hitelt nyisson a szobor elkészítésére. Egyben a kormánytól is kér a város szubvencióját és ezután irjanak ki pályázatot, amelyet egy, Angel István dr. polgármester által összeállítandó szobor-bizottság vizsgál felül. A tanács egyhangulag elfogadta a javaslatot és megbizta az ügy további részének keresztülvitelével Angel dr. polgármestert.

Vizsgálat Arad tanácsa ellen.

Angel dr. polgármester a határozat megtörténte után beszámolt a Miloteanu vezérfelügyelő által folytatott vizsgálatról és arról a memorandumról, amelyet a vezérfelügyelő vádjaira Bucurestiben benyújtott. A tanács tudomásul vette a jelentést, majd következett a permanens-bizottság jelentése a pénztár felülvizsgálásáról. A jelentés leszögezi, hogy 36 millió készpénzt találtak és a vizsgálat alkalmával 6000 lejes differenciát konstataáltak. Ez a különbözet a tisztviselők kifizetésénél állott elő és a pénztárosnak nyolc napot adták arra, hogy a pénzt az illető tisztviselőktől beszedje.

Ezután a költségvetés miniszteri approbálása és a kulturális szolgálat felállítása került sorra. Itt Goldis László volt kultuszminiszter azt a kérdést tette fel, van-e olyan szabályrendelet, amely ennek a szolgálatnak a működését és kötelességeit szabályozza. A polgármester válaszképpen kijelentette, hogy ilyen szabályrendelet még nincs, de a minisztériumból most várják a mintát, amely után egész Romániában elkészítik az erre vonatkozó szabályrendeletet. A tanács ezt is elfogadja, majd a tisztviselők segélyügyére térnek át, ahol kisebb vita élénkíti a monoton ülést.

Óriási vita a tisztviselők segélye körül.

A tisztviselők kérvényükben egy havi fizetésüket kérték segély gyanánt és a permanens bizottság javaslata az volt, hogy a tanács határozza el a rendkívüli hitel nyitását erre a segélyre és küldje fel jóváhagyás végett a határozatot a minisztériumnak. Dr. Chichu Rémusz kijelenti, hogy a tisztviselőknek sürgős a segély, különben is a törvény módot ad arra, hogy a tanács intézze ezt el, tehát nem kell miniszteri jóváhagyás. Angel dr. leszögezi, hogy ő viszont ilyen irányú szóbeli utasítást kapott a belügyminisztériumtól, mire Borneas Gyula dr. kijelenti, hogy a városi tanácsnak vagy van autonómiaja, vagy nincs. Ha van, akkor ne játszásk el, hanem maradjanak annak az alapján. A törvény a városi tanács hatáskörébe utalja ezt az ügyet, tehát

nem kell miniszteri jóváhagyás. A tanács nem dobhatja félre saját autonómiáját. Stoinecu Sándor dr. a polgármester javaslata mellett szólal fel, mire Angel dr. újból kéri javaslatának elfogadását és miután senkisé sem szólalt fel ellene, hirtelenül ki is mondja, hogy a javaslatot a tanács elfogadja. Ekkor felpattant dr. Borneas és követelte, hogy az ellenjavaslatot is tegyék fel szavazásra, mire Angel dr. azzal érvel, hogy a határozatot már kimondta, tehát most nem lehet újból visszatérni rá.

Rendkívüli hitel nyitása.

A további pontok szürke egyhanguságban folynak le. A tanács megszavaz 700.000 lejt a csucsi kőbánya kitermelésére, a clui opera

Reinitz Jakab be akarja bizonyítani ártatlanságát.

Az életfogytiglani fegyházra ítélt satmari kereskedő a második gyilkosság bünperének főtárgyalásán meg akarja nevezni az igazi gyilkost.

(Az Aradi Közlöny satmari tudósítójának távirata.) Szeptember 20-án — mint azt már jelentettük is — újabb Reinitz-tárgyalás kezdődik meg a satmari törvényszék előtt, amely iránt máris nagyobb érdeklődés nyilvánul meg, mint az első tárgyalás iránt. Reinitz Jakabot ez alkalommal volt üzlettársa, Rozmarin Jenő erdődi kereskedő meggyilkolásáért vonják felelősségre.

Reinitz, akit különben már el is szállították Aiudról (Nagynyedről) Satmarra, azt írta védőjének, hogy ezt az alkalmat arra használja fel, hogy az összes vádak alól tisztazza magát. Kijelentette, hogy ezen a tárgyaláson már beszélni fog és tudja, hogy helvére azok fognak kerülni, akik most még felemelt fejjel járnak odakint a szabad levegőn. Tény, hogy Reinitz az első pillanattól kezdve állandóan hangoztatta ártatlanságát és közvetlen

már kifizetett szubvenciójára 319.984.50 lejes hitelt nyitott és ugyancsak Szendrey Mihály, szinigazgató segélyére, amelyet a clui opera vendéglátóka idején kapott, megszavaz negyvenezer lejt. Az iskolakötelesek összeírás munkálataira 48.000 lej költséget szavaznak meg. Itt Moldovan József tanfelügyelő kijelenti, hogy a múlt évben volt összeírás és nem szükséges minden évben újat csinálni. Angel dr. polgármester leszögezi, hogy a lista nem pontos és épen a tanügy érdekében csinálja az új összeírást. A tanács elfogadja a javaslatot. Berzovan János városi főszámvevő 2.222.000 lej rendkívüli hitel megszavazását kéri a tanácstól. Ez az összeg különböző kisebb kiadások fedezésére szolgál. A tanács elfogadta és hozzájárult a rendkívüli hitel megszavazásához. Szendrey Mihály szinigazgató szerződésének megújítására került ezután sor. Dr. Angel István polgármester javasolta, hogy változatlanul fogadják el a múlt évi szerződésben foglalt pontokat, amelyek teljesen fedik a város közönségének érdekeit. A tanács vita nélkül elfogadta a javaslatot. Ezek szerint Szendrey Mihállyal a város a múlt évi pontok alapján köti meg ez évi szerződést. Több tárgy nem lévén, a tanácsülés este nyolc órakor véget ért.

bizonyítékot Fuchs Jenő elértéktelenedett vallomása kívül nem is lehetett ellene produkálni. A bíróság csak sok közvetett bizonyíték alapján ítélte el Reinitzot életfogytiglani fegyházra és így még ma is sokan vannak, akik nem hisznek a rejtélyes ember bűnösségében és azt tartják, hogy a gyilkosságoknak valami nagyon titokzatos hátterük van. Reinitz ártatlansága mellett kardoskodók azzal is érvelnek, hogy Reinitz mindig súlyos pénz-zavarokkal küzdött, holott azok az összegek, amelyekkel az áldozatok eltűntek, több millióra rúgott. Reinitz családja ma is a legnagyobb nyomoruságban él és nyomára sem tud akadni az elrablott kincseknek. Valószínűnek tartják, hogy a mostani tárgyaláson megoldódik ez a rejtély s ha igaz, amit Reinitz hangoztat, kiderül a tulajdonképeni gyilkos személye.

Uj szenzáció a Monitorul Oficial-panamában.

A bucuresti-i vizsgálóbíró titokzatos félmillió honoriáriumokat fedezett fel.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata). A Monitorul Oficial-nál történt sikkasztások ügyében kiterjesztett vizsgálat során Enescu vizsgálóbíró ma újabb helyszíni szemlét tartott a „Mont Blanc” társaság helyiségében. Ez a vizsgálat újabb meglepő eredménnyel járt, amennyiben megállapították, hogy Tomescu, aki egyik fő-résztvényese és delegált adminisztrátora volt a vállalatnak, Wiessberg vállalati igazgatóval együtt nagyobb értékű váltókat írt alá egyes magánosok számára, akik aztán a váltókat a

Mont Blanc-nál számították le. Természetes, hogy később, amikor a lejárati ideje elérkezett, az illetők azzal utasították el maguktól a visszafizetések teljesítését, hogy ezeket az összegeket ők bizonyos szolgálatok fejében kapták Tomescutól. A vizsgálóbíró ezért most sorra ki fogja hallgatni Tomescu titokzatos megbízottait, hogy világosságot derítsen arra, vajon milyen szivességeket tehettek egyesek 2—500.000 lej honoriárium fejében. Nincs kizárva különben, hogy a mai fordulatot újabb letartóztatások fogják követni.

A kém tragédiája.

Egy besszarábiai vámhivatalnok a szovjet javára kémkedett. — Öngyilkosság a csendőrpáncsnok előtt.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata). A Sorvea melletti bricovai csendőrsőn ma délben öngyilkosságot követett el egy Vasile Gh. Costachescu nevű fiatalember, akit a tegnapi nap folyamán kémkedés miatt vettek őrizetbe. Costachescu, mint az atache-sorocai, dnyesztermenti határállomás vámhivatalának tisztviselője, tegnap félig-meddig hivatalos ügyből kifolyólag érkezett Bricovára, ahol a községi jegyzővel nagy mulatságot rendezett. A késő esti órákban, amikor már a sok szesz élvezéséből elvesztette minden józanságát, titosan kiáltozni kezdett, hogy így, meg úgy, közeleg az idő, amikor a szovjet akarata diadalmaskodni fog. Véletlenül jelen volt a vendéglőben a bricovai csendőrség parancsnoka, egy százados is, aki nyomban előállította az ittas embert, akinek a zsebében igen fontos leveleket és feljegyzéseket találtak, amelyekből kétség-

telenül megállapítható volt, hogy Costachescu Oroszország javára kémkedett. Valószínűleg, amikor másnap a csendőrségi fogdában kijózanodott, tudatára ébredt leleplezésének s ezért azzal az ürügygyel, hogy nyomban vallani akar, a kapitány elé vitette magát. Alig lépett azonban a szobába, amikor hirtelen felkapta az asztalról a kapitány szolgálati revolverét s annak csövét homlokához nyomva, elsütötte. A golyó a szószátyár kém balhálántékát roncsolta szét és nyomban halált okozott.

— Megállapították a szeszgyárak kontingenseit. Bucurestiből jelentik: A szeszszindikátus igazgatósága Bucurestiben tegnap ülést tartott, amelyen a besszarábiai szeszgyárak kivételével, megállapították a szeszgyárak új kontingenseit, amennyit ezek évenként kiözhetnek. Ezzel egvidejűleg előterjesztést tettek a pénzügyminisztériumnak az új szeszára vonatkozólag, amelyet pénzügyminisztériumi rendelettel, országosan egységesen állapítanak meg. Bizalmas forrásból nyert értesülésünk szerint a hivatalos szeszárak — adóval együtt — 140 lej körül fognak mozogni.

II. Vilmos új háborút jósol.

A németek excsászára bizalmatlan a Népszövetség iránt. — Szerinte az Océánrepülések a világok meghódítását célozzák.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Egy svéd újságíró hosszabb beszélgetést folytatott Vilmos német excsászárral, aki a mai politikai helyzetről és jövő kilátásairól igen érdekesen nyilatkozott s ez a nyilatkozat az egyik berlini lapban is világot látott.

— Amíg a miniszterek és a követek — mondotta a német excsászár — olajággal a kezükben békéről beszélnek, látom, hogy miképp a nemzetek egymás elleni féltékenysége állandóan. Új tengeralattjárókkal, torpedókkal, robbanóanyagokkal és félelmetes gázokkal kísérleteznek és titokban arról tanácskoznak, hogy miképpen lehetne a mérges gázokat felhasználni a tengeren.

Az Océánrepüléseket II. Vilmos katonai próbautaknak tartja és arról is beszélt, hogy bombákkal agyonterhelt repülőgépekkel titkos időtartamrepüléseket végeznek. Megemlékezett arról is, hogy még békében ajánlatot tett: Zepelin gróf 500 léghajó építésére. Ezzel meghódíthatta volna Németország egész Európát. A birodalmi gyűlés azonban nem szavazta meg az erre szükséges pénzt.

— A Népszövetség — mondotta az excsászár — vagy vak, vagy be van kötve a szeme. A delegátusok pedig gyermekek, akik vad lovon nyargalásznak. Minden pillanatban a földön hentereghetnek. A hatalmak csak azért beszélnek leszerelésről, hogy több bizalmat keltsenek maguk iránt. Nekem azonban az a véleményem, hogy legkésőbb 1937-ben egy új és borzalmas háborút fogunk átélni, amely pár napig, vagy csak pár óráig fog tartani. Abban a pillanatban, amikor a háborút proklamálják, drótnélküli telefon utasítást kapnak a hatalmas flották, repülőállomások, léghajók és tengeralattjárók és az a nemzet, amely nincs kellően felkészülve, 48 óra alatt elpusztul.

Az excsászár azután arról beszélt még, hogy most is kémekkel van körülvéve és sajnálja, hogy a világ nem tudja, hogy újra, mint uralkodó akar visszatérni csak azért, hogy megtanítsa az embereket arra: miképpen lehet az örök békét biztosítani.

— A mai viszonyok azonban arra mutatnak, — fejezte be II. Vilmos — hogy örökké lesz háború. Én megmutathatnám az utat, amely a békéhez vezet, de a világ inkább szeretni bennem a bünbakt látni, ahelyett, hogy kikérné tanácsaimat.

Vilmos excsászárral történt beszélgetése kapcsán ez az újságíró érdekes visszaemlékezéseket közöl a német uralkodóházak összemeléséről és sorra veszi az egykori német uralkodóhercegek mai életfolyását.

A sok németországi fejedelemnek — írja az újságíró — is igen megváltozott az élete 1918. óta, nekik legfeljebb az a szerencsésük, hogy velük nem foglalkozik annyit a világsajtó, mint II. Vilmostal, sőt a nagyközönség ma már nem is tud róluk semmit. Legnagyobb örömük a detronizált fejedelmi családok újabb tagjainak az, hogy most már kedvükre házasodhatnak, mert nem köti őket a házi törvény és a rang, ami nincs már. Így a fiatal anhalti herceg, — hogy alfabetikus sorrendben kezdjük — a ballenstadi udvari színház egyik csinos színésznőjét, Strickroth Erzsébetet vette nőül és jelenleg buzgón — rendezősködik. A badeni nagyherceg, II. Frigyes ép oly keveset beszélt magáról, mint azelőtt. Ezzel szemben öccse: Miksa, aki császári kancellár volt, memoárjaival annál több szóbeszédre adott okot. Rupprecht bajor trónörökös tízévi özvegység után elvette feleségül a gyönyörű Luxemburgi Antónia hercegnőt és most öt pompás gyerek boldog apja. A hesseni nagyherceg, Ernő Lajos ép úgy filozófusai és művészei között tölti minden idejét Darmstadtban, mint amikor még uralkodott. Egyedül a nagy tragikus halála okoz neki néhány órákat. Az ő nővére volt ugyanis II. Miklós cár felesége...

A legtöbbet természetesen a Hohenzollern-ház szenvedett az összemelés következtében. Az excsászár egyik fia, Joachim öngyilkosságot követett el szerencsétlen házasa

sága miatt. Ágost Vilmos és Eitel Frigyes pedig elváltak feleségeiktől. IV. Lipót, a lippei fejedelem oly nyomorban van, hogy szegénységre az államot akarja perelni. 25 éves fiát, egyetlen reménységét, aki egy sanzonetet vett feleségül, elnyelte Berlin. A schaumburg-lippei nagyherceg ezzel szemben jól él Buckeburgban, kitűnő hangú és szép feleségével egy volt hercegnővel. Nagy is most a zenei élet Buckeburgban. A mecklenburgi és oldenburgi nagyhercegi családokról nem lehet sokat hallani. A volt reussi fejedelem XXVII. Henrik Ostersteinban teljesen színházának él. Fia egészen tehetséges költő és szindarabíró.

Aradi munkás százmillió amerikai öröksége.

A szegedi katonai börtön egykori lakója króznul vagyont örökölt, de nyolc évi hajsza után sem kapta még kézhez.

(Az Aradi Közlöny szegedi tudósítójának távirata.) Egy szegedi külvárosi pincelakásban érdekes ember tengeti életét. Makra Ignác a neve, a háború során származott el Aradról a Nagy-Alföld fővárosába és ma azt beszél róla, — ő maga is azt állítja magáról — hogy megszámlálhatatlan milliók ura és csak idő kérdése, hogy az immár nyolc év óta esedékes dolláröröksége, a melyet elhunyt nagybátyja hagyott reá, a kezei közé jusson.

Makra Ignác, aki ma ötvenéves, végigharcolta a háborút, megjárta az összes frontokat, többször megsebesült és több kitüntetéssel is szerezett. Egyébként a háború előtt az aradi külvárosban lakott, közönséges földmunkás volt, aki az aradi határban levő földeken dolgozott napszámban. A forradalmi időkben különös fordulatokat vett élete sorja. A leszerelés után nem jött haza, elvetődött Szegedre, s a földmunkásmozgalmakban tevékeny szerepet játszott. A proletárdiktatura letörése után Makra Ignácot, a tanyák földmunkásvezető letartóztatták és megindult ellene az eljárás, amely szomorú eredménnyel végződött. Makra ellen főbenjáró vádak sorakoztattak fel. Függelemsértéssel, lázadással és kémkedéssel vádolták. A bíróság hétesztendei kemény fogásra ítélte és Makra Ignác közömbösen törődött bele sorsába. Az aradi földmunkás a szegedi katonai börtön lakója lett.

Körülbelül egy évvel ezelőtt előkelő vendégek érkeztek a szegedi katonai fogházba, a melynek Makra a lakója volt. A külügyminisztérium néhány tisztviselője kereste fel és közölte vele, hogy Amerikában meghalt a nagybátyja, aki sok milliót érő dollárvagyonát reá hagyta. Makra tulajdonképpen meg sem értette miről van szó, nem szédült el, amikor megtudta, egyszerűen milyen hatalmas vagyon ura lett és még akkor sem eszmélt sorsa fordulásának tudatára, amikor megkérdezték tőle, hogy mit akar azzal a rengeteg pénzzel csinálni, amit a nagybátyja reá hagyott? Lehet, hogy csak tréfának vette a dolgot, hiszen örök életében koldusszegény ember volt és talán meg sem értette, hogy milyen szerencse szakadt reá. Nagynehezen válaszolt csak végre arra a kérdésre, hogy ha kiszabadul és birtokába jut a fantasztikus arany örökségnek, mit csinál majd azzal a rengeteg pénzzel?

— Minden pénzből kislakásokat építek majd a szegény munkások számára — mondta.

A fogház vendégei eltávoztak, Makra Ignác mögött becsapódott a börtön ajtaja s csak akkor nyílt meg újra, amikor letelt a hét esztendő utolsó napja is. Amikor szabad lett, elmondta, hogy nagybátyja, Makra János, a múlt század hatvanas éveiben vándorolt ki Amerikába, mint egyszerű kőfaragósegéd. A nyomoruság hajtotta ki. Sokáig hanyódot az idegen világban, míg végül egy Newyork közelében lévő nagy sirkőgyárban kapott munkát. A szálás, vállas, izmos magyar emberbe beleszeretett a gyártulajdonos leánya, a szerelemből házasság lett és amikor a gyáros meghalt, hatalmas vállalatát leánya és veje, John Makra örökölte.

Makra János szorgalmasan dolgozott. Év-

A szász király mint földbirtokos él sziléziai uradalmán. A jóváírt urat mindenki szereti a környéken. Alakított egy polgári kulturális egyesületet is, amely igen népszerű. Az egyik leánya Mónica Anna, felesége József főherceg fiának, a Magyarországon oly népszerű dr. József Ferenc főhercegnek. Nagy szegénységben halt meg Güntherschwarzenburgi herceg. Egész családját tönkretette az infláció. A württembergi király, ki már azelőtt is polgárkirály számba ment, most hercegi rangot vett fel és úgy él családjával teljes visszavonultságban Babenhäusenben.

A mindent kiegyenlítő idő ezeket a régi fejedelmi családokat is beletörte; a mindennapi életbe, amelyek valamikor az emberek sorsát irányították. Most már lassan, egészen eltűnik az a különbség, amely őket a többi embertől elválasztotta.

ről-évre gyarapította vagyonát. Egyetlen bánata volt csak, hogy nem volt gyermeke. Így történt, hogy évek múlva, amikor felesége meghalt, Makra János teljesen egyedül maradt. A kilencvenes években hazahozta a honvágy, Aradra érkezett és felkereste egyetlen vérékonát, Makra Ignácot, aki akkor még fiatal legényke volt. Nagyon megkedvelte a kis parasztiút és megígérte neki, hogy rövidesen kihozatja magához Amerikába. De Makra János nem adott hírt többet magáról. Makra Ignác pedig egyszerű napszámos lett és napszámban törte a földet az aradi határban. A nehéz robotos munkában egészen meg is feledkezett az amerikai nagybácsiról, akiről csak a börtönben hallott azután újra.

A nagy örökség azonban még késik. Bizonyos, hogy megvan, szegény Makra Ignác azonban sok-sok milliárd ura, ma még a nyomorral küzdök. Egy pesti ügyvéd kezében van a végrendelet ügye. Makra Ignácnak pedig egyelőre csak óriási vagyonának a hivatalos dokumentumai vannak a birtokában. Az elmúlt napokban a pesti ügyvéd értesítette Makrát, hogy egy magasrangú követségi tisztviselő vállalkozott arra, hogy felkutassa az örökséget és minél sürgősebben lebonyolítja az egész ügyet.

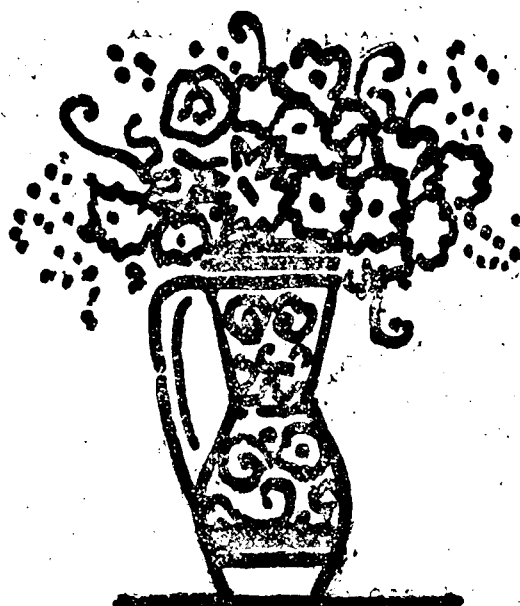
Makra, mit tehet egyebet, vár türelmesen a külvárosi pincelakásban. Várja az amerikai milliárdokat, amelyek ki tudja hol akadtak meg valamelyik newyorki hivatal aktatöngérében?

Sir maga keserves könnyeket utánam!

Targó dal. Minden eddigi kottáskert felül. Melődjára akaratlanul is a itlébe mászik. **Ára 36.— lej. Moravetz kiadás. mindenütt kapható.** 4713

Sokmillió panama a bucaresti-i kórházaknál

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A főváros legújabb nagyszabású botránya a polgári kórházak központi gondnoksági hivatalában, az Efirienál felfedezett nagyszabású panama. A visszaélések ügyében megindult miniszteri vizsgálat rendkívül súlyos adatokat tárt fel, amelyek mind Lascarus Catargi főigazgató hülyeségét bizonyítják. Egyes lapok különben az egész vizsgálat mögött politikai rugókat sejtenek és a Cuvantul megállapítja, hogy Lascarus Catargi legfőbb protektora és rokona Inculet közegészségügyi miniszter, máris intézkedett volna, hogy a vizsgálatot csupán csak pénzügyi ellenőrzés céljából vezessék le, mert nem tétélezhető fel Catargiról, — aki különben a legélesebb harcban áll a főváros vezetésével — hogy a visszaéléseket saját személyében követte volna el és inkább az a valószínű, hogy ő csak egy ellene megindult hajsza áldozata. A Cuvantul szerint egyébként Lascarus Catargi rövid néhány év alatt hihetetlen mértékben meggazdagodott és csak peiróleum-részvényei meghaladják a hatvan millió lej értékét.

DIANA PÜDER

Ihelletszerűen finom réteggel vonja be a bőrt és testét. Diszkrét, behizelgő illata vonzóvá teszi egész megjelenését. 8114

Mindenütt kapható!

Beregi Oszkár

boldog örömmel szól Erdélyről.

A hírneves magyar színművész elragadtatással teli nyilatkozata erdélyi turnéjáról.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Beregi Oszkár, a világhírű magyar színművész, akinek erdélyi turnéja, mint azt épen mai számunkban írtuk meg, egy inkább humoros izű kellemetlenséggel végződött. Jelenleg Budapesten tartózkodik, ahová már azóta megérkezett szerencsésen, elveszettnek hitt családja is. Beregi ma nyilatkozott egy budapesti lap munkatársa előtt erdélyi turnéjáról és többek között a következőket mondotta:

— Eredetileg 8—10 napra tervezték erdélyi körutamat és lett belőle — hat hét. Bejártam valamennyi várost, sok helyre többször vissza kellett jönnöm új meg új fellépésekre. Voltak olyan városok, mint például Arad, Oradea, Cluj, Timisoara, ahol 10—12-szer léptem fel, Sibiuba négyyszer kellett visszamennem.

— Boldog vagyok, hogy ezt az utat megtehettem és ismét oly közel érezhettem magamat azokhoz, akik még a béke szent évében barátaim. Mindenütt magyarul játszottam, egy-két olyan helyet kivéve, ahol a lakosság túlnyomó része német. Itt németül játszottam. Most néhány napig Budapesten maradok, ahonnan egyelőre Bécsbe megyek vissza. Itt karácsony előtt egy-két új darab főszerepében fogok fellépni.

— Az angol munkásság egy része a szovjettel való érintkezés felvételét követeli. Londonból jelentik: A Daily Telegraph jelentése szerint az angol munkások egyrésze újból megkísérli a szovjettel való érintkezés felvételét, dacára annak, hogy a szakszervezeti nagygyűlés megszüntette az angol-orosz bizottságot. Pillelt a központi tanács tagja és Cook a bányászok vezére csatlakoztak a kisebbségi mozgalomhoz, amelynek célja országos bizottságot alakítani. Ez munkásdelegációt küld ki Oroszországba. Ugy tervezik, hogy novemberre a szovjet megteremtésének tizedik évfordulójára valamennyi iparág képviselőit magába foglaló bizottságot küldenek ki, amely Oroszországban a munkások nemzetközi szolidaritása mellett tüntet.

Erdélyi aranyból belföldön készül az aranypénz.

A curtici-i állomás titokzatos aranykudeményének sorsa. A londoni négy milliárdos aranyletét a valutastabilizáció céljára szolgál.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata). Ez év tavaszán, mint akkor meg is írtuk, a Banca Nationala elhatározta, hogy a világháború idején a Bank of Englandnál letétbe helyezett négy milliárd font sterling értékű aranykészletét hazahozatja. Buoreanu bankkormányzó azután, aki májusban Londonba utazott, úgy intézkedett, hogy 800 ezer fontot érő aranyat az angol jegybank szállítson át a brit pénzverdébe, hogy 20, 25, 50 és 100 lejes aranypénzeket állítson elő Ferdinánd király arcképével. Ezt az aranypénzt, az eredeti megállapodás értelmében, az angolok a még fennmaradó 3 millió 200 ezer font értékű aranyruddal egyidejűleg továbbították volna Bucarestibe.

Londonból érkező hírek szerint azonban Románia most megváltoztatta az első megál-

lapodást olyan értelemben, hogy az aranypénz előállítására a Banca Nationala 20 millió arany frank értékű rudat küldött Angliába. Ezt az aranyat az erdélyi bányák szolgáltatták, de belföldön nem tudták finomítani s ezért kellett külföldre vinni. Ez volt az a szállítmány, mely — mint megírtuk a napokban — a curtici-i állomáson négy napig vesztegelt, csupán azért, mert nem rakták be megfelelő kocsiba. Ha a finomítási eljárás átmegegy, az aranyat visszahozzák és itthon fognak pénzt verni belőle.

A négy milliárd sterling értékű aranyrud pedig egyelőre a Bank of Englandnál marad, de onnan bármikor elvihető. Hír szerint ez a tekintélyes arany mennyiség addig marad az angol jegyintézetnél, amíg a kormány a külföldi kölcsön megszerzése után végleges formában dönteni fog a valutakérdésben.

Haldokló ember kálvária-utja Aradon.

Elküldtek egy haldoklót az aradi kórházból. — Egy bérkocsin vittek el egy utolsó perceit élő embert a kórházi ágyból a lakására. — Hazaérkezése után néhány perccel örök álmra hunyta le szemét a szerencsétlen haldokló.

(Arad, szept. 16.) Lövinger-Lukács Samu aradi biztosítási tisztviselő már örök álmát alussza az aradi zsidótemetőben. Az ő halálos tragédiájából csupán az utolsó néhány nap történetét írjuk meg minden kommentár nélkül, mert hiszen ide nem kell magyarázat, vád vagy kérdés. Ha ez a tragédia itt az újság hasábjain megismétlődik előttünk, akkor az vádol, kérdez és magyarázatot kér. Lövinger-Lukács Samu tulajdonképpen három hónappal ezelőtt indult el egyenes úton a halál felé, amikor ágyba döntötte az asztma, ez a fájdalmas, kínos betegség, amelyben az ember a szív-megszakadásig és a tüdő fuldoklásáig küzd az életet jelentő levegőért. A beteg állapota az utóbbi napokban annyira súlyosbodott, hogy a Str. Bratianu (Weitzer) ucca 19. számú házban levő lakásából az aradi közkórházba kellett szállítani a szerencsétlen embert. Ez a szállítás mentőkocsin pénteken este történt. A betegnek utközben súlyos orrvérzése is támadt és az első segélyt a kórház ügyeletes orvosa, dr. Németh Miklós nyújtotta, aki a vérzés elállítása után a beteget a belgyógyászatba utalta át.

A belgyógyászati osztály orvosnője dr. Mustacescu Corina gondos ápolás alá vette a beteget, akiről azonban megállapították az orvosok, hogy utolsó óráit éli. Lövinger-Lukács asszony-leányát hazatáviratozták Budapestről, aki megérkezése után nyomban meglátogatta édesapját a kórházban és ezt a látogatást naponta kétszer, délelőtt és délután megismételte. Beszéltünk a kórház orvosaival, ápolóival és a beteg hozzátartozóival és tőlük tudtuk meg, hogy Lövinger-Lukács különösen vasárnapról hétfőre virradó éjszakát töltötte nagyon rosszul. Félig öntudatlan állapotban lehetett és állandóan családtagjainak neveit emlegette. Hétfőn délelőtt tíz óra tájban a beteg leánya ismét meg akarta tenni a szokásos látogatását és amint belépett a kórház kapuján, épen egy bérkocsi fordult ki azon. A leeresztett ernyő alatt egy pokrócba göngyölt testet látott és a pokróc alján egy csupasz emberi láb volt látható. A fiatalasszonynak rossz sejtelmek voltak, megállította a kocsit és a kocsiban egy ápolónő mellett megismerte édesapját, aki fuldokolva kapkodott lélekzet után. Az ápolónő, akit Anna néni-nek hívnak, így szólt:

— Az ur nagyon kívánczolt haza, hát haza viszem.

A fiatal asszonyt annyira megrendítette ez a látvány, hogy szédülve, félig ájultan támolygott a kocsi után, amelynek kényelmetlen ülésén a rázós, köves úton haldokló édesapját szállították. Haza értek. A fiatalasszony első dült a kapu alatt. A haldoklót egy cseléd és a házmester segítségével cipelték be a lakásba, ahol már nem kellett sokáig szenvednie: délután tizenkét óra után elszállt a lélek a megkínzott testből.

Igy halt meg és ilyen események előzték meg Lövinger-Lukács Samu halálát. Hogy tényleg kívánczolt-e haza a haldokló, azt

nem tudjuk. Sőt azt sem tudjuk biztosan, hogy fontos-e orvosi szempontból egy ilyen kíváncság? Vajon nem az a fontos, hogy a betegnek minden lehetőség szerint meghosszabbítsák az életét, megkönnyítsék utolsó perceit és ha már haza kell szállítani, nem lett volna humánusabb ha a konflinál kényelmesebb mentőautó viszi haza? Vagy már neki úgy is mindegy volt? Beszéltünk az elhunyt leányával, aki elmondta, hogy a belgyógyászatban senki sem hallotta, hogy édesapja hazakivánczolt volna, csupán gyermekeinek nevére emlegette. De most már ez nem is fontos. Fontos az, hogy a haldokló Lövinger-Lukács Samu egy rozoga konflison hazaszállították a kórházból. Lehet, hogy humanitásból tették. Mit lehet tudni...

(p. g.)

Románia nem fizeti külföldön élő nyugdíjasait

Erdélyi származású, Magyarországon élő nyugdíjasok beadványa a Népszövetséghez.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az erdélyi származású, de Magyarországon megtelepedett nyugdíjasok a Népszövetséghez beadványt intéztek, kérve, hogy a Népszövetség kötelezze Romániát nyugdíjuk megfizetésére. A Népszövetség felvilágosításért fordult a román kormányhoz, amely válaszában kifejtette, hogy a kérvényezőknek nincsen joguk nyugdíjra, épen úgy, mint ahogyan a külföldön letelepedett románok is elvesztették ilyen jogukat.

Művészet.

* Az aradi színház műsora. Szombat, szeptember 17.: A szerelem naplója. A bécsi revütársulat vendégjátéka. Vasárnap: Szerelmi éj a Boszporuson. Hétfő: Ha szabadjára engedik... Kedden: Revük revüje.

* Ma este: a bécsi színtársulat Aradon. Bécs leghíresebb operettszínészei és a legszebb 12 táncos göröl kezdik meg ma este Aradon négy napos vendégjátékukat. Színre kerül Fritz Grünbaum és Karl Farkas 33 képből álló, nagy kiállításos revüje, a Szerelmek naplója, amely Bécsben egyfolytában 600 előadást ért meg. A darab gyönyörű zenéjét Egon Neumann szerezte, a zenekart G. Witt vezényli, rendező I. Wilhelm, táncmester Bob Dorsay, művészeti vezető L. Herold. A görölök itt még soha sem látott szenzációs táncokat mutatnak be. A timisoarai (temesvári) tomboló siker bizonyára itt is meg fog ismétlődni, mert ehhez hasonló művészi eseményben évek óta nem volt része a publikumnak. Holnap este „Szerelmi éjszaka a Boszporus partján”, hétfőn „Ha szabadjára engedik...”, kedden pedig a „Revük revüje” kerül színre a kiváló bécsi együttes előadásában. Az előadások iránt óriási érdeklődés mutatkozik.

Erzsébet Mozgó

Az előadások ma, szombaton d. u. 3, 6 és 10 órákor a teremben, szép idő esetén 8 órákor a kerthelyiségben is pontosan kezdődnek.

BEN-HUR

filmremek! Világ sláger!
Kibővített eredeti zenekísérettel.

Ne mulassa el megnézni!
Pénztárnyitás d. e. 10 órákor!

Felkérjük a t. közönséget a délutáni előadások látogatására, hogy az esti nagy folongás elkerülhető legyen. — Itt jegyezzük meg, hogy ezen előadások is oly precízen lesznek lejátéva, mint az estiek.

Aradváros nem akar modern Marosfürdőt.

Nincs kilátás a Neptun modern átépítésére. — A strandfürdő vezetését jövőre a gépüzemekre bizza a város.

(Arad, szept. 16.) Az aradi Neptun-fürdő kezelése, illetve vezetése ellen az elmúlt szezon folyamán több súlyos panasz merült fel a közönség körében, amely igen sokszor ama véleménynek adott kifejezést, hogy az a fürdő, amely milliókat jövedelmez a városnak, nagyobb gondot és nagyobb befektetést érdemelne. Az egész fürdőberendezés, a kabinoktól kezdve a tussokig, ócska és alapos kicserélést kíván, azonban ha az ember megtekinti a költségvetésben azt az összeget, melyet a fürdő renoválására és fentartására a jövő évre felvettek, arra a konkluzióra kell jutnia, hogy a jövő évben épen olyan kevéssé fogják modernizálni a fürdőt, minden ígéret dacára, mint ahogyan azt az idén sem tették. Az aradi Neptun- és ingyenfürdő fentartására és modernizálására a jövő évre összesen 550.000 lejt

vettek fel, ami igen csekély összeg s nem egészen fele annak, amit nyereség címén a város ebben az évben elkönnyvelhet. Így alapos a kilátás arra, hogy a jövő szezonban is ugyanezt a Neptun-fürdőt üdvözölheti a közönség, igen csekély változtatással, mint az idén. A Neptun-fürdővel kapcsolatosan különben komoly terv merült fel a városvezetőségi körökben. Arról volna szó, hogy a Neptun-fürdőt kiveszik a mérnöki hivatal hatásköre alól és a gépüzemek ügyköréhez csatolják, amely esetben kilátás lehet arra is, hogy a gépüzemek vezetősége nagyobb gondot fog fordítani a fürdőre és a közönség kényelmére. Egyelőre csak terv ez és kivételre is a legjobb esetben a jövő év elején kerül, amikor aktuálissá válik a bekövetkező fürdőszezon előkészítése.

Megszöktettek egy aradmegyei birtokosleányt

Hat hónapig egy aradi tanyán rejtőzködtek a szerelmesek. — A leányszöktetésből boldog házasság lett.

(Arad, szept. 16.) A rideg rendőrségi akták szanaszét hevernek az iktató-tisztviselő asztalán; gyűrötten, porosan, némelyik már megsárgult szélekkel várja, hogy bekerüljön az „elintéztettek” közé. Ezekben az aktákban bűn, szenny, szenvedés és emberi sorsok vannak elkönnyelve; mind olyan szomorú... De van közöttük egy, amelyiket rózsaszínű szalaggal kellene átkötni, amelyiket oda kellene adni valami romantikus hajlandóságu írónak, hogy regényt csináljon belőle. Ez az akta tartalmazza a tizenhat éves Cornea Klementina és a tizennyolc éves Tamásdan Constantin történetét. Ez az akta még friss, nincsenek megsárgulva a szélei s még a pornak sem volt ideje rászállni, ez az akta két szerelmes kalandos történetéről beszél és az ilyen akták mindig frissek maradnak.

Az eset hat hónappal ezelőtt kezdődött, a mikor özvegy Cornea Györgyné tornyai földbirtokosnő egy reggel hiába nyitott be Klementina leányának fehér szobájába, hogy a reggelihez invitálja; az ágy vetetlen volt: Klementina eltűnt. Gyorsan befogni a lovakat és hajrá a csendőrségre. Az éles szimatu csendőrök rögtön büntényt sejtettek és kimentek a helyszínre, hogy vérvonokat, vagy egyéb corpus delictit fedezzenek fel. De az eltűnt leánykának nyoma sem maradt. Egyetlen levél, egyetlen jel sem; semmit sem találtak, a mit az eltűnéssel kapcsolatba lehetett volna hozni.

De az özvegy asszony nem nyugodott bele egyetlen leánykájának titokzatos eltűnésébe. Beutazta az összes aradmegyei községeket, minden házba bekopogtatott: vajjon nem látta-e lányát. Senki se látta. Végre eljutott Aradra is. Itt azt ajánlották neki, hogy próbálkozzon a rendőrséggel, hátha szerencséje lesz. Az özvegy asszony sok bánattal és kevés reménnyel ment fel a rendőrségre és ott is megtette a jelentést leányának eltűnéséről. — Közben már hetek és hónapok teltek el és bizony a szomorú anyát nem igen biztatták azaz, hogy ennyi idő után a nyomozás eredményt tudna felmutatni. De azért a sok egyéb dolog között majd Klementina után is fogják kutatni. Így került Klementina eltűnésének aktája Nadaban és Bugariu aradi detektívok ke-

zébe. Ez a két detektív állandóan együtt dolgozik; elválaszthatatlan jó barátok és többek között ezzel is magyarázható, hogy sokszor értékes eredmények dicsérik munkáikat.

Nadaban és Bugariu detektíveket nagyon meghatotta az anya bánata és elhatározták, ha török, ha szakad, nyomára akadnak Klementinának. Közben hat hónap telt el az eltűnés óta, egyszerre azonban olyan adatra bukkantak, amely halvány, de mégis némi világosságot derített a rejtélyes ügyre. Sikertől találkoznok egy fiúcskával, aki elmondotta, hogy hetenként beszokott Tornyáról járni Aradra s ezelőtt bizony Klementina kisasszony sűrűn küldött leveleket vele. A leveleket egy fiatalember vette át a piacon, a fiatalembert Constantinnak hívták. Constantin pedig szintén küldött vele leveleket Klementinának. A kis postás egyebet nem tudott.

A két detektív elment az özvegy asszony lakására és átkutatta az eltűnt leány szekrényét, szobáját és így akadtak egy névre, mely még jobban kivilágította az ügyet. Tamásdan Constantin neve volt. Azt tudták, hogy a leveleket Aradon vette át a kis postás, tehát a fiú, akit bizonyára Constantinnak hívnak, Aradon lakik. Visszajöttek és itt addig kutattak a bejelentőben, amíg megtudták, hogy az Arad-pécskai határban van egy tanya, amely özvegy Tamásdánának tulajdona és Constantin nevű fia is ott lakik. Automobilba ültek és csak úgy, mintha véletlenül történt volna, az autó defektet kapott a Tamásdan-tanya előtt. Bementek a tanya, ahol szívesen fogadták őket, megkínálták a váratlan vendégeket borral, szalonnával és a jó ételeket és italokat egy szép fiatal leányka szolgálta fel.

A detektívek most már érezték, hogy biztos nyomon vannak. Megkérdezték a leány nevét, aki minden kertelés nélkül megmondotta, hogy Cornea Klementinának hívják. Nadaban és Bugariu leleplezték magukat. Jött a fiú, a Constantin, aki kijelentette, hogy a leány az övé és nem adja vissza senkinek, de Klementina józanabb volt: melegen elbucszott a fiutól és Tamásdánától, mert mint mondotta, édesanyját is szeretné már látni. Ha pedig Constantin kíváncsi rá, jöjjön el szépen hozzájuk és kérje meg a kezét. Klementina beleült az autó-

ba, amely elrobogott vele Tornyáig. Hogy milyen volt a fogadtatás azt nem tudjuk, de most vasárnap eljegyzés lesz Tornyán és az ünnepségre nagy vendégsereg gyűl össze özvegy Cornea Györgyné házában... (p. g.)

Földrengést jósolnak világszerte

Szakadék támadt a föld belsejében. — Krimben még egyre pusztít a földrengés.

Moszkvából jelentik: A krinu-szigeten egyre tart a földrengés. Hir szerint Jakta, a híres tengeri fürdő teljesen elpusztult, egész falvak rombadóltak és a tengerparti szanatóriumok is romokban fekszenek. Muskilov híres geológus szerint a földrengést a földterület lassu kihülése okozta. A lehülés miatt nagy szakadék támadt a föld belsejében Afrikán, Ausztrálián kiindulva északi irányban Európa és Ázsia felé. Gregor angol geológus szerint a szakadási vonalon még nagy katasztrófák lesznek.

Aradváros

egy Perry-autobuszt vásárol.

A tanácsülés elfogadta a permanens bizottság javaslatát. — Az autobus-pályázat befolyásolásának sorsa. — A Renault-autó bérlete.

(Arad, szeptember 16.) Ma megtartotta le a tanács a három autobus beszerzésére kiírt árlejtés ügyét. Angel István dr. polgármester előadta a permanens bizottság javaslatát, amelyben a permanens bizottság — mint már megírtuk — a műszaki bizottság véleménye alapján csupán egy Perry-autobusz megvételét ajánlja 125.000 lejért. Kaufmann Kamil gépüzemigazgató ismertette a helyzetet, amely megkívánja, hogy az autobusok számát szaporítsák, majd Botiuc Elek dr. röviden megindokolta a permanens bizottság állásfoglalását. Eszerint egyik ajánlat sem volt megfelelő, miután azonban egy kocsi feltétlenül szüksége van a városnak, ajánlja, hogy a legolcsóbb kocsit, a Perryt vásárolják meg. A tanács, anélkül, hogy a dolog meritumaiba mélyedt volna, elfogadta a javaslatot és elhatározta a Perry-autobusz megvásárlását.

Általános meglepetést keltett, hogy a tanács nem tárgyalta le azt a felelősséget, amelyet a permanens bizottság döntése ellen az Aradi Gépkereskedelmi Vállalat beadott. Ennek okát Angel dr. polgármester a következőkben szövegezte le: A permanens bizottság nem határoz, hanem csak javasol. Javaslat ellen pedig nem lehet felelősséget beadni, csupán határozatot lehet megfelelőbe tenni. Így a vállalat felelőssége eddig nem volt tekintetbe vehető. Ha valaki felelősséget vállalt, azt most teheti meg, amikor a tanács már határozott az ügyben.

Ezzel kapcsolatban, itt írjuk meg, hogy miután ismeretes, a város bérbe akar venni egy Renault-gyártmányu autobuszt és ebben az ügyben érintkezésbe lépett a gyár bucuresti-i képviselőjével. A gyár ma pótajánlatot adott be, amely szerint a javításokkal, benzinnel és sóffórral együtt havi 120.000 lej bért kér és 10 havi bérlet után az autobus a város tulajdonába megy át minden elszolgáltatás nélkül. Ha személyzet és hozzávaló nélkülük bérbe akarják az autobuszt bérbevenni, a bérösszeg havi 80.000 lej lesz. A permanens bizottság ma tárgyalta az ügyet. Kaufmann Kamil igazgató leszögezte, hogy soknak találja a fenntartási költségeket és ezért azt ajánlja, hogy a város csak az autobuszt vegye bérbe 80.000 lej havi bérért. A további tárgyalás folyamán kialakult az a vélemény, hogy a tranzakcióhoz a belügyminiszterium jóváhagyása szükséges. Ezért a bizottság megbízta Kaufmann Kamil gépüzemigazgatót, utazzék személyesen Bucurestibe, vigye el a város memorandumát, amelyben kifejti, miért sürgős a bérbevétel és amelyben leszögezi azt is, hogy a kisvasut mal állapota mellett ma-holnap felmondja a szolgálatot és akkor a város közlekedési eszköz nélkül marad.

A SIKOLY Hugo Werner és Grete Ruth-tal
ma a Marosparti mozgószínházban.

H I R E K.

— **Iskolák emlékezete I. Ferdinandról.** Bucurestiből jelentik: Anghelescu közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki arról, hogy az új iskolaév első napját Ferdinand király emlékének kell szentelni.

— **Franasovici államtitkár visszatért szabadságáról.** Bucurestiből jelentik: Franasovici államtitkár szabadságáról visszatért és újból átvette hivatala vezetését.

— **Az albán nemzetgyűlés üdvözli Mussolinit.** Tiránából jelentik: Tegnap megnyitotta Achmed Zogu köztársasági elnök a nemzetgyűlést és elsősorban a tiranai szerződésről beszélt. Kijelentette, hogy az olasz-albán szerződés senki ellen nem irányul és csupán Albánia függetlenségét és területi integritását biztosítja. A nemzetgyűlés végül határozati javaslatot fogadott el, amelyben üdvözlik Mussolinit. Albánia iránt tanúsított őszinte barátságáért.

— **Pilóták halálos zuhanása a dalmát tengerparton.** Castelnouvóból jelentik: A dalmát tengerparton tegnap egy gyakorlatozó hidroplán lezuhant és a sziklákon teljesen darabokra zúzódott. A pilótáskola öt alisztje meghalt a szerencsétlenség alkalmával.

— **Unitárius istentisztelet Aradon.** Arkossy Barabás Miklós nagyenyedi unitárius körjegyzés, az aradi unitárius egyház meghívására ma Aradra érkezett. Barabás, akinek jó irodalmi neve van s egyike a legjobb szónokoknak, kit a püspök az aradi egyház szervezésével is megbízott, vasárnap, a hó 18-án, a luteránus templomban, az ev. istentisztelet után, urvacsorával kapcsolatos unitárius istentiszteletet fog tartani.

— **A lengyelországi árvíz statisztikája.** Varsóból jelentik: Ma készült el a statisztika az árvízkarokról. Eszerint 300 község és 9 város szenvedett a szántóföldekben körülbelül 10 millió zloty kárt. 52 ember vízbe fullt és 386 család szenvedett nagyarányú kárt a stanszlai vajdaságban. A lembergi vajdaságban 500 községet sújtott az ár, Tartinopoliban 29 községet és a krakkói vajdaságban 123 községet sújtott a katasztrófa.

— **Új bélyegkiadás készül.** Bucurestiből jelentik: Megbízható értesülések szerint, a jelenleg forgalomban lévő bélyegjegyeket hamarosan bevonják és új bélyegeket bocsátanak ki, amelyeken Mihály király arcképe lesz látható. Hasonlóképpen bevonják és kicserélik az okmánybélyegeket is. Az új bélyegeket valószínűleg január elsején bocsátják forgalomba.

— **A fürdőutazás kedvezménye.** Bucurestiből jelentik: A CFR igazgatósága, az ötven százalékos fürdői utazás kedvezményét október 15-ik meghosszabbította.

— **Eladja a szovjet aranykészletének egy részét.** Kóvnóból jelentik: A szovjetnek — mint ismeretes — nem sikerült angol és amerikai kölcsönt szerezni magának és ezért elhatározta, hogy eladja aranykészletének egy részét. Németország most egy millió font értékben vásárol aranyat a szovjettől és valószínű, hogy még egy tételt fog vásárolni.

— **Nagyarányu adóeltitkolás egy üveggyárban.** Bucurestiből jelentik: A harlaui Geamul Moldovei nevű üveggyárban az államkincstár kárára elkövetett nagy csalást fedezték fel. Állítólag harminc milliós adóeltitkolást fedeztek fel.

— **Nem a San Rafaelo roncsait találták meg.** Londonból jelentik: A tengerészeti hatóságok befejezték a kutatást a San Rafaelo repülőgép eltűnése ügyében, megállapítást nyert, hogy a talált roncsok nem a San Rafaelo roncsai voltak, hanem egy markirozott repülőgép, amelyet az angol flottagyakorlatoknál használtak.

— **A családi viszály halottja.** A családi viszálykodás tegnap halálba kergetett egy arad megyei gazdálkodót. Albert András 26 esztendősen mocreai gazdálkodó szülei házában tegnap este felakasztotta magát. Tettének oka az, hogy feleségével állandóan viszályban élt.

Titkok a nadlaci sikkasztás körül.

Homály fedi a sikkasztó kiletét. — Az aradi pénzügyigazgatóság, amely eddig még nem kapott hivatalos értesítést, ma elrendelte a hivatalos vizsgálatot.

(Arad, szeptember 16.) Az Aradi Közlöny mai számában elsőnek írta meg, hogy Nadlac (Nagylak) község adóhivatalából súlyos visszaélések híre érkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz. A jelentések szerint az ottani adópénztárból, amint a legutóbb tartott rovincsolás kimutatta, közel egymillió lei hiányzik. A nagyarányu sikkasztásról még nem nyert tiszta képet az aradi pénzügyigazgatóság sem s épen ezért ma délben két főtisztviselő utazott ki Nagylakra, hogy a vizsgálatot lefolytassa. A sikkasztás felfedezésének igen érdekes előzményei vannak. Az egykori nadlaci perceptor, Peroi Sava ez év márciusában hirtelen meghalt. Az elhunyt helyére nem történt hivatalos kinevezés, hanem egy nadlaci adóhivatali delegált ideiglenesen Nadlacra az aradi pénzügyigazgatóság, aki az ügyeket a legutóbbi időkhöz vezette. A miniszterium a napokban nevezte ki az elhunyt perceptor helyére Spitz pecicai ellenőrt. Az ellenőr, amint átvette hivatalát, azonnal megállapította, hogy az adóhivatalnál nagyobb hiányok vannak s bizo-

— **Elkoboztak egy rádiót Araden.** Az aradi államrendőrség egy névtelen feljelentés alapján tegnap B. J., CFR. tisztviselőtől egy teljesen felszerelt, működésben lévő rádiót foglalt le. A tisztviselő ellen, aki engedély nélkül rádiót tartott, megindult az eljárás.

Angol trikó kelemék KELL és KRAUSZNAL Arad.

— **Szabadrábra helyezték a pesti klinikaper vádlottait.** Budapestről jelentik: Enyedi vizsgálóbíró szabadrábra helyezte a klinikapanama vádlottjait. A szabadrábrahelyezést azzal indokolta meg, hogy a várható büntetés olyan csekély, hogy nem kell szökésüktől tartani. Az ügyészség felfolyamodott a döntés ellen. A bűnügyben legközelebb megtartják a főtárgyalást.

— **Asszonyi kéz a cernauti katonai sikkasztásban.** Cernautiból jelentik: A cernauti 8-ik hadosztály gazdasági hivatalánál felfedezett sikkasztások ügyében a cernauti rendőrség ma újabb letartóztatásokat eszközölt. A vizsgálat során ugyanis már tegnapi bizonyossá vált, hogy a nagyarányu visszaélésekről egy magasabb rangú tiszt feleségének is tudomása volt, sőt állítólag ő volt az, aki a sikkasztást sugalmazta és annak keresztülvitelét közbenjárásával elősegítette. A vizsgálat eddigi megállapítása szerint különben az elsikkasztott összegek nagysága meghaladja a három millió lejt.

— **Dr. Goldschmidt gyermekorvos rendelőjét áthelyezte Str. Horia (Széchenyi-u.) 7. alá.** Telefon 23.

— **Nagy tűz Palesztinában.** Londonból jelentik: Palesztinai jelentések szerint nagy tűz pusztított Kaifában, ahol a vasutigazgatóság palotája gyulladt ki. A palota teljesen elpusztult és a kár körülbelül negyedmillió font. A rendőrség szerint a tüzet fanatikus arabok gyújtogatása idézte elő.

— **Junker tanárt nem engedték a franciák a wiesbadeni aviaticai kongresszusra.** Frankfurtból jelentik: Ma kezdődik Wiesbadenben a német aviaticai társaság kongresszusa, amelyre Junker professzor is el akart repülni. A francia hatóságok azonban megtagadták a repülési engedélyt, ami a német sajtóban nagy felháborodást keltett, tekintve, hogy a repülésnek kizárólag tudományos célja volt.

— **Ázsiai pestis a francia fővárosban.** Párisból jelentik: Az Information jelentése szerint ázsiai pestis lépett fel Párisban, ahova a matrózok hurcolták be ezt a borzalmas betegséget. Eddig négy eset fordult elő. A hatóságok szigorú vesztéggárt rendeltek el.

— **Tűz tizenhét halálessel Londonban.** Londonból jelentik: A munkásnegyed egyik háza ismeretlen okokból kigyulladt és teljesen leégett. A tűznek 17 áldozata volt.

nyára sikkasztások történtek. Eddigi nagy kontórokban történt megállapítások szerint is a hiány máris felülmúlja a hatszázezer lejt, amely összeg előreláthatólag azonban emelkedni fog.

A sikkasztás híre nagy meglepetést keltett és egyelőre még homály fedi, vajon ki követte el a visszaéléseket, Peroi Sava-e, vagy pedig a helyettesítő fiatal hivatalnok. Ennek megállapítása végett ma Nadlacra utaztak Marcovici Pál és Neagota Gyula aradi pénzügyi tanácsosok, akik a rovincsolást öt évre visszamenőleg fogják megtartani. Amennyiben az elhunyt tisztviselő volna a bűnös, úgy a kár feltétlenül megtérül, mert Petroinak olyan ingatlanai maradtak, amelyek értéke jóval felülmúlja a kár összegét. Érdekes, hogy az aradi pénzügyigazgatósághoz még a mai napig sem érkezett hivatalos jelentés a sikkasztásról, amelyről magánúton értesült a pénzügyigazgatóság és ez értesülés alapján utazott ki a két főtisztviselő a rovincsolás megtartására, amelynek eredményét nagy érdeklődéssel várják.

— **Gyilkol a hőség Amerikában.** Chicagóból jelentik: Óriási hőség uralkodik négy nap óta a környéken. A nagy hőség következtében eddig 25 haláleset fordult elő. Az iskolákat bezárták, az üzletek is teljesen üresen állanak, mert senkisért meg ki az uccára.

— **Szerencsétlenség egy építkezésnél.** Szolnokról jelentik: A Hungária-malom nagy szabásu bontási munkálatainál a gépház hirtelen lezuhant a pincébe és több munkás lezuhant. Koch Lénárt főszerelő meghalt, két munkás súlyosan megsebesült.

— **Megkötötték a szerződést az aradi gépezetek új aligazgatóival.** A permanens bizottság mai ülésén elhatározta, hogy Tripa Jánossal, az aradi gépezetek új aligazgatóival tízéves szerződést köt. Az aligazgató havi 10.000 lei fixfizetést, lakást, fűtést, villágítást és a netto bevételből két százalékot kap. A jutaléknak legalább évi 60.000 lejt kell kitennie.

— **Elfogtak egy tolvaj aradi katonaszökevényét.** A vingai csendőrség ma délelőtt az aradi államrendőrségre szállította Hegedüs Istvánt, egy az aradi helyőrségtől megszökött katonát, aki hónapok óta bujdosik a határban és nagyszabásu lopásokot követett el. A vingai határ egyik tanvájáról állandóan lopkodták a betakarított termést. A vakmerő tolvaj az utóbbi időben már arra is vete-medett, hogy szekérszámra hordta el a kukoricát. A csendőrségnek sikerült letartóztatni Hegedüs Istvánt, akinek reitkehelyén többek között négy szekérré való lopott kukoricát találtak. A letartóztatott tolvaj katonaszökevényt átadták a katonai hatóságoknak.

SÁMSON JAKAB

uriszabó ószi szövetkülönlegességei megérkeztek, Arad, új Neuman-ház.

— **Rendőri hírek.** Balogh István Str. Rusu Sirianu (Aulich Lajos-uccai) lakos feljelentést tett az aradi rendőrségen, hogy lakásába betörték és ötezer lej értékű ruhaneműt loptak el. A rendőrség megindította a nyomozást. — Bauer Miklós Bul. Regele Ferdinand (Boros Beni-tér) iparos feljelentést tett a rendőrségen, hogy tanulója, Tinsinger F. d. tizenhat éves fiu három nappal ezelőtt eltűnt. A fiu felkutatására a rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Botrány egy aradi kávéház terraszán.** Súlyos botrány játszódott le ma délelőtt egyik aradi kávéház terraszán. Divin Anna ismert aradi úrnőnk rövid szóváltás után megtámadta a kávéház egyik pincéret és felpofozta. A harcias nő kezei közül csak nehezen sikerült a pincéret kimenteniük a vendégeknek. A botrányra elősietett a rendőr is, aki jelentést tett a rendőrségen a zaj botrányról. Az eljárás megindult Divin Anna ellen.

A legkedvesebb színésznő: LILIAN HARVEY
és a legnagyobb művész: Hans Junkermann
 című kitünő vígjátékban
 játszik a főszerepet: **ma, szombattól**

az APOLLOBAN.

Orosz csapatösszevonások Románia határán

Feltűnést keltő szovjet-flottademonstráció a constantai kikötő előtt.

(Az Aradi Közlöny *bucuresti-i tudósítójának távirata.*) Két, látszólag össze nem függő szovjet-intézkedésről érkezik híradás, amelyek azonban illetékes körökben kétségtelenül nagy feltűnést, úgy lehet izgalmat is keltettek. Orosz csapatösszevonások történnek a besszarábiai határon és ugyanekkor egy szovjetflotta tüntetőleg megjelenik a constantai kikötő előtt. A két szokatlan eseményről különböző verziók keltek szárnyra, amelyek az illetékeseket fokozottabb éberségre ösztönzik. A szovjet megmozdulásáról szóló jelentések az alábbiakat mondják:

Ukrajnából érkezett hírek szerint Románia határán nagy csapat koncentrációk történtek. Hír szerint a csapatösszevonásoknak hadgyakorlat a célja.

Tegnap este öt órakor pedig a constantai kikötőtől négy kilométernyire váratlanul egy hét orosz hadihajóból és pedig egy páncélos, egy cirkáló és öt torpedónaszádból álló flotta Odesszából jövet román vizekre futott. A kikötői hatóságok rögtön jelentették az esetet Bucurestibe, ahol megállapították, hogy valószínűleg a Balti tengeri orosz flottáról van szó, amely most a Fekete-tengeren tart manővert. A hadihajók megjelenése nagy feltűnést

keltett Constantában. Bucuresti-i katonai körökben két verzió merült fel a hadihajók megjelenése okáról. Az egyik szerint a hajók demonstráció végett jelentek meg Constanta előtt, azonban a valószínűbb másik feltevés szerint a hadihajók egy Galatból elindult egykori Wrangel-hajót akartak kézrekeríteni.

A Viitorul szerint, a szovjet-flotta Constanta előtt nem lépett román vizekre, mert a parttól öt mérföldnyinél nagyobb távolságra megálltak. Valószínű, hogy egy egyszerű flottamanőverről volt szó.

A Lupta jelentése szerint Oroszország belpolitikai nehézségeit szeretnék külpolitikai téren levezetni. Ezért a moszkvai sajtó riasztó híreket közöl egy nagyarányú kémszervezet leleplezéséről, amely Románia javára végzett kémszolgálatot. A szovjetkormány több rendkívüli intézkedést léptetett életbe, számos letartóztatás történt. Katonai természetű intézkedések is történtek, a román határ irányában nagyobb csapattesteket koncentráltak. A Lupta szerint ezeket a megmozdulásokat nem kell komolyan venni, mert a szovjet nem bocsátkozik kalandokba, miután tudja, hogy azok végzetessé válhatnak a számára.

Döntés történt a magyar optáns-pörben.

A jogügyi bizottság igazat adott a magyaroknak, de lényegében Románia álláspontját vette figyelembe. — A döntést szombatig titokban tartják.

(Az Aradi Közlöny *genfi tudósítójának távirata.*) Nagy érdeklődés előzte meg a mai Népszövetségi ülést, főleg a magyar-román optánsper ügye miatt. A döntést azonban elhalasztották és csak szombaton kerül sor arra, hogy a Népszövetség állást foglaljon az ügyben. Tegnap délután megválasztották a következő 47-ik ülészsakra a három nem állandó tanácstagot. Cuba 40, Finnország 33 és Kanada 26 szavazattal kapott tanácstagságot. Cubát valószínűleg Aguerro y Bethancourt, Finnországot dr. Erich berni finn követ és Kanadát Danduraud szenátor fogja képviselni. Az ülés végén a perzsa delegátus kérte, hogy valamelyik ázsiai állam is kapjon helyet a tanácsban, hogy a mohamedán kultúra is képviselve legyen.

A Népszövetség folyosóin ma délelőtt határozottan állították, hogy a román-magyar optánsügyben kiküldött jogi bizottság döntésre jutott, azonban a jelentés szombatig szigorúan titokban marad. A kiszivárgott hírek szerint a jogászbizottság úgy határozott, hogy Romániát fel kell hívni arra, hogy küldje ki ismét képviselőjét az említett döntőbírósgba, a döntőbírósgnak azonban csak akkor lehet a magyarok javára közbelépnie, ha czekek a kisajátítás során törvények, vagy rendszabályok útján más elbánásban részesítették, mint a románokat. A folyosón uralkodó benyomás szerint a jogászbizottság, amelynek a véleményéhez valószínűleg maga a tanács is csatlakozik, formászerűen igazat adott a magyaroknak, velejében azonban számolt Románia álláspontjával a gyakorlati tekintetekben. Hír

szerint a bizottság reméli, hogy javaslatait mindkét fél elfogadja. Amennyiben azonban elutasítaná, a bizottság álláspontja az, hogy a tanácsnak nem áll jogában a békeszerződés 239-ik paragrafusának megfelelő két pótíró kinevezése.

Amennyiben Románia elutasítaná és Magyarország elfogadná a javaslatot, úgy a bizottság véleménye az, hogy a tanácsnak jogában áll megtenni a szükséges lépéseket arra, hogy biztosítsa a vegyes döntőbírósg működését.

Londoni jelentések szerint a Daily Telegraph körvonalozta az angol külügyminiszter álláspontját a genfi bizottsági jegyzőkönyv ügyében. Az angol dominiumok semmiesetre sem egyeznek bele a jegyzőkönyv feltámasztásába, még abban az esetben sem, ha egyedül szavaznának ellene. Ez az eset azonban nem forog fenn, mert Olaszország lekötötte magát arra, hogy bármilyen biztonsági szerződést csak akkor fogad el, ha Anglia hozzájárul. Németország pedig aligha lesz hajlandó bármilyen egyezményt megszavazni, amely megfosztaná a keleti határok módosításának lehetőségeitől.

— Vérengző féltékenység. Clujról (Kolozsvárról) jelentik: Bradescu Emil szabósegéd összeveszett barátjával, Wolff Károly pincérel. A szabósegéd ollójával hasba szúrta Wolff Károlyt, akinek belei kifordultak. Bradescut letartóztatták, a súlyosan megsebesült embert pedig a kórházba szállították, ahol megoperálták. Az összeveszés oka szerelmi féltékenység volt.

— Bankközi megegyezés az Aradi Ipar és Népbank szanálása ügyében. Az Ipar és Népbank szanálására vállalkozott aradi pénzüntézetek vezetői ma értekezletre gyűltek össze, amelynek egyetlen tárgya az volt, hogy a likvidálás lezajlása után esetleg fennmaradó deficit fedezését, mely intézet, milyen arányban vállalja. Az értekezlet általános elvként kimondotta, hogy az intézetek az alaptőkék arányában fogják fedezni a netalán előálló deficitet. Értesülésünk szerint az Erdélyi Hitelbank a deficit 37 százalékát vállalta magára. A fennmaradó 63 százaléknak a szanáló bankok között mikénti eloszlásáról a tárgyalások még folynak.

— Öngyilkos gazdálkodó. A cuvini cserdörség ma jelentést tett az aradi ügyészségnek, hogy Albulescu Jota 66 éves, süket gazdálkodó felakasztotta magát.

— Szabadon engedték a gyermekgázóó fuvarost. Beszámoltunk arról, hogy a rendőrség letartóztatta Simandán Péter aradi fuvarozót, aki szekerevel tegnap elgázolta a kis Mészáros Sándort. Ma kihallgatta a vizsgálóbíró a fuvarost, aki azzal védekezett, hogy oly nagy por volt az uccán, hogy nem látta a gyermekeket, kiknek a szülői is gondatlanok voltak, hogy egyedül hagyták a gyermekeket az ucca közepén játszani. A vizsgálóbíró szabadlábra helyezte a fuvarost, aki ellen azonban tovább folyik a vizsgálat. Egyben megindult az eljárás a gondatlan szülők ellen is.

— Védekeznek a gáji rendőrverők. Megírtuk mai számunkban, hogy az aradi ügyészség letartóztatta Juhász József, Beleznay Imre és Schmidt István gáji lakosokat, azzal vádolva, hogy súlyosan inzultáltak egy gáji rendőrt. A munkások mai kihallgatásuk alkalmával azzal védekeztek, hogy a rendőr kezdte a verekedést és ezt igazolni is akarják, ezért kérik, egy törvényszéki orvos vizsgálja felül sérüléseiket. A munkások ügyvédje, dr. Nagy Sándor, ma kérvényt nyújtott be erre vonatkozólag a vizsgálóbíróhoz, kérve a sérülések hivatalos megállapítását.

— Sirkőavatás. Néhai Glück Sámuel közismert kereskedő sirkőavatása f. hó 18-án háromnegyed 10 órakor lesz az aradi izr. temetőben.

— 440 lej egy méter 140 cm. szőnyeg finom gyapjú trikó-kelme, az összes divatszínekben Lusztig és Bergernél.

— Hauschild és Paap bankháza Wien, III., Marxergasse 14., országunkban mindenhol — a kifizetett nagy nyeresmények folytán — ismeretes, ajánl még néhány sorsjegyet a küszöbön álló húzáshoz. Azonnali megrendelés ajánlatos, mielőtt kiárusították.

— Csinos, szép, fiatal leányok, akik a táncosnői pályára készülnek, truppa felvétetnek. Jelentkezni lehet kedden és szerdán egész nap. Janikow, Str. Tribunal Axente (Damjanich-u.) 23.

— Az aradi chevra kadisa tulajdonát képező, volt Spitzer-féle pusztából megmaradt, szereztyházi dülőben fekvő 2 és negyed kat. hold szántóföld és tanyaépületek f. hó 21-én szerdán d. e. 11 órakor az izraelita hitközség irodájában tartandó árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbeadatnak.

— Az Iparos Otthon mai műsoros családi estélyén Hannauer Istvánné urnő, Budai Mihály, Kobza Imre és Weisz István szerepelnek.

PÁNCOTAN a szüret szeptember 26-án kezdődik
 Hk. előljáróság.

A „kinai Napoleon“ csufos bukása.

A legdicsőségesebb kínai hadvezér, Csang-Kai-Sek, mint egyszerű harmadosztályú utas hajózik Amerika felé. — Egy tüneményes karrier története.

Sanghaitól jelentik: Csang-Kai-Sek, a kínaiak egykori vezére, elhagyta Kínát és mint a Chanorchaux francia gőzös harmadosztályú utasa van utban Amerika felé.

Különös tüneményes karrier ért most egyelőre véget Csang-Kai-Sek bukásával. — Negyven éves sem volt egészen a „Kínai Napoleon“, aki most lekö zönt, miután megcsinálta, végigvezette az utóbbi évtizedek legdicsőségesebb kínai hadjáratát.

Egészen rövid idő alatt futott meg egészen valószínűtlen karriert Csang-Kai-Sek. Ning-Po-ban született, Sanghaitól délre. Anyja korán özvegyiségre jutott s meglehetősen szűkös viszonyok között nevelte a kis Csang-Kai-Seket. Gazdag rokonai nem nagyon támogatták, később azonban mégis lehetővé tették számára, hogy a katonai iskolába iratkozhassék. Diákévei alatt zajlott le az orosz-japán háború és őt a japán tisztiakadémiába küldték, hogy magasabb katonai kiképzésben legyen része. Itt azután találkozott Sun-Jat-Szen-nel és ez a találkozás sorsdöntő lett számára. A nagy ember, a forradalom apja gyorsan felismerte a fiatal tiszt kitünő képességeit. Először egy hadosztály élére állította, majd később az új katonai hadsereg tiszti iskolájának vezetésével bízta meg. Később Moszkvába küldte ki tanulmányútra. Röviddel ezután Sun-Jat-Szen hirtelen meghalt, de ekkor már szinte szentként tisztelték a kizsákmányolt parasztok, az éhező munkások és a forradalmi és nacionalista szellemmel áttatott intelligencia. Csang-Kai-Sek az első sorában állt azoknak, akik hivatalosan voltak befejezni Sun-Jat-Szen nagy művét, Kína felszabadítását.

Hosszu idő után folytak ezután még különböző tábornokok apró polgárháborúi. Rablóhadjáratok voltak ezek, amelyek egyéni nyereségvágyat voltak hivatva kielégíteni. Zsoldos hadseregek vitézként a harcokat, melyeket egyáltalában nem kísért a nép érdeklődése. Sun-Jat-Szen, majd tanítványa, Csang-Kai-Sek új eszméket hoztak, új zászlót bontottak. Bedobták a köztudatba Kína felszabadításának jelszavát. Őrtási tömegeket vonzott ez. Most azután egyidőre a kommunizmust is

segítségül vették, de csakis segítségül addig, ameddig az céljaikat szolgálta. Szükség volt erre Angliával szemben. A közös ellenség ellen szövöttek. Ennek a szövetségnek azonban meg kellett szakadni abban a pillanatban, amint Oroszország Kína belső ügyeibe próbált avatkozni. Csang-Kai-Sek érdeme, hogy ezt megakadályozta és nem tűrte, hogy bolsevizálják a Kuomintangot. Ő maga azonban áldozatul esett annak a szakadásnak, amely emiatt a kínai nacionalizmus kebelében támadt.

Mikor Csang-Kai-Sek Moszkvával szakított, emögött sokan angol befolyást láttak. Ezzel szemben azonban Anglia inkább Japánhoz közeledett. Minél inkább haladt a nacionalista hadsereg észak felé, annál jobban forogtak kockán Japán érdekei. Csang-Kai-Sek tudta, hogyha Peking ellen akar vonulni, számolni kell a japán ellenakcióval. Részben ez, részben a nacionalistákkal való meg hasonlóság birták rá Csang-Kai-Seket a lemondásra.

Ennek a lemondásnak mindenesetre komoly következményei lesznek.

Most már semmi sem állja útját annak, hogy a két pártra szakadt nacionalisták ismét egyesüljenek és így újból megerősödjenek. Viszont az is lehet, hogy Csang-Cso-Lin tábornagy, aki egy darabig teljesen letört, de akit most Japán erősen támogat, ismét megerősödik és előtérbe lép. Csang-Kai-Sek lemondása növelte a kínai zavart és bizonytalanná teszi a jövőt. Igaz viszont, hogy nem lehet tudni, végleges-e Csang-Kai-Sek visszavonulása. Egyelőre Anglia és Japán sikerét jelenti ez az esemény.

U R Á N I Á B A N	Meghívó	P A T T É S P A T A C H O N
	PATT és PATACHON	
	tisztelettel meghívja az aradi közönséget ma 5, 7 és 1/4 10 órakor az	
	Urániában tartandó házassági ünnepélyekre	

Öfensége a mozistatiszta

Hogy él Habsburgi Lipót Salvator főherceg Hollywoodban?

(Az Aradi Közlöny newyorki levelezőjétől.) Annakidején megemlékeztünk arról a világraszóló botrányról, amelyet a mozistatisztává vedlett Habsburg főherceg inscenált Amerikában. Lipót főherceg azóta az amerikaiak érdeklődésének központjába került és ezért időszerűnek tartjuk a róla szóló alábbi érdekes adatokat lekö zölni:

Azóta, hogy Lipót főherceg provokálta gróf Széchenyi László washingtoni magyar követet, mert az nem akart neki pénzt kölcsönözni, nem érkezett még Hollywoodból hír a főhercegről, amely arra engedett volna következtetni, hogy a hajánál fogva előráncigált reklámot a főherceg gyümölcsöztetni tudta volna. Státusa változatlanul az maradt, ami volt: statiszta.

Mint statiszta, a főherceg a mozianglét-rának épen a legalsó fokán áll. A film, amelyben a főherceg először dolgozik karrierért, „I. A. R. Wyhlie „Bernle nagyanyó olvasni tanul“ című regényének filmváltozata. A történet fele egy bajor faluban játszódik a háború előtt, alatt és után. Egész kis Bajorországot építettek a film számára, egy teljes bajor falut, vasúti állomással, postahivatallal, piaccal, korcsmákkal, üzletekkel. A főherceg, mint a helyőség parancsnoka jut a filmben szerephez. Reggeltől estig kint van a stúdióban. Titkárának, Alfred Neuhardtnek a kíséretében autón érkezik Santa Monicából, ahol kis lakása van, Neuhardt leteszi a stúdió előtt és este, saját irodai órái után, érte jön. A fenséges statiszta igyekszik demokratának lenni, kedvelik, a statiszta-nők határozottan érdeklődést is tanusítanak iránta. Talentumáról egyelőre még nem alakult ki határozott vélemény. A neve, a főhercegi rangra való tekintettel, valószínűleg benne lesz a szereposztásban a kész filmben, hogy azonban ennek milyen folytatása lesz, az majd csak a filmbemutató után fog eldőlni.

Rádió-műsor.

Szombat, szeptember 17. Wlen—Grác. 16.15. Hangverseny. 22.30. Tánchangverseny. — Pozsony. 20. Operettelőadás. — Milano. 20.45. Operaelőadás. — Boroszló. 22.15. Táncczene. — Nápoly. 21. Hangverseny. — Prága. 20.10. Operettelőadás. — London—Daventry. 21.35. Tarka est. — Leipzig. 20.15. Trio-est. — Schenectady. 1.30. Zene (Neuyorkból.) 4. Táncczene (Schenectady.) — Stuttgart. 20.15. Szimfonikus hangverseny. — Róma. 17.45. Hangverseny. — Berlin. 22.30. Táncczene. — München. 20. Könnyű hangverseny. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17.45. Cigányzene. 19.45. Opera előadás. 22. Cigányzene.

Ma, szombattól az Apolloban:

Lilian Harvey és Hans Junkermannal

Házasságközvetítő nagybácsi

Kitünő vigjáték 8 felvonásban.

Az előadások 5, 7 és egynegyed 10 órakor kezdődnek.

OPEL A leggazdaságosabb kocsija a világnak!

Négy kérékfék, ötszörös ballongummizás, valódi bőr, illetőleg plüschpárnázás.
Benzinfogyasztás 100 km.-nél mindössze 5 liter. — BOSCH berendezés. 1042
Kedvező fizetési feltételeket nyújt a vezérképviselőt:

A. Kalmán
Műszaki igazgatója
ARAD.

Közgazdaság.

Zürichben 3.21, Párisban 15.80 a lej.

Helyi valutaárak. (Szeptember hó 16.)

Kifizetések: Berlin 38.85, Amsterdam 65.45, Newyork 163.75, London 793, Páris 6.40, Milánó 8.90, Prága 4.83.50, Budapest 28.52.50, Zágráb 2.87, Bécs 23, Zürich 31.45. — **Áru:** Márka 38.50, dollár 161, angol font 790, francia frank 6.40, angol font 890, cseh korona 4.80, pengő 28.50, dinár 2.85, osztrák schilling 23, svájci frank 31.45. — **Pénz:** Márka 38, dollár 160, angol font 770, francia frank 6.20, olasz lira 8.70, cseh korona 4.75, pengő 28.10, dinár 2.75, osztrák schilling 22.80, svájci frank 31.20. — Irányzat: üzletelen.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Szept. hó 16.)

Kifizetések: Páris 6.37.50, Berlin 38.65, London 789, Newyork 162, Milánó 8.85, Zürich 31.35, Prága 4.81.50, Bécs 22.90. — **Valuták:** Napoleon 645, német márka 38.25, leva 1.20, török lira 0.82, angol font 785, svájci frank 31.50, olasz lira 8.85, drachma 2.10, dinár 2.85, dollár 160.50, osztrák schilling 23.10, cseh korona 4.80.

Zürichi tőzsdenyitás. (Szeptember hó 16.)

Berlin 123.37.50, Amsterdam 207.77.50, Newyork 518.56, London 2521.62.50, Páris 20.33, Milánó 28.22.50, Prága 15.36.50, Budapest 90.65, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.20, Varsó 58, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdezárlat. (Szeptember hó 16.)

Berlin 123.38, Amsterdam 207.80, Newyork 518.55, London 2521.75, Páris 20.33, Milánó 28.23, Prága 15.37, Budapest 90.65, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.21, Varsó 58, Bécs 73.10.

= A főnökkel fizettetik meg az alkalmazottak globális adóit. Ujabbán egyes pénz-

ügyigazgatóságok azt a gyakorlatot követik, hogy az alkalmazottak hátralékos globális adóit is a főnökkel fizettetik meg. Ezt az intézkedésüket az adótörvény 22. szakaszára alapítják, amely szerint az adós nem fizethet addig hitelezőjének, amíg ez be nem bizonyítja, hogy adóval nincs hátralékban. Ellenkező esetben a hátralékos adóösszeget le kell vonni a tartozásból és ezt az állampénztárba befizetni. A pénzügyigazgatóságoknak az a felfogásuk, hogy a főnökök sem adhatják ki a fizetést addig, míg az alkalmazottak nem igazolják, hogy globális adóikat befizették és ellenkező esetben azt le kell vonniok és az adóhivatalba befizetniök. Ez az intézkedés teljesen ok nélkül zavarja össze a munkaadók és alkalmazottak jogviszonyait és meglepetésszerűen olyan újabb terheket ró a munkaadókra, amelyek teljesen indokolatlanok.

= **Pénzügyi kodex.** Az egyenes adók egységesítéséről szóló, valamint a többi, pénzügyi jelleggel bíró törvény intézkedéseinek helyes megértéséhez és értelmezéséhez okvetlenül szükség van e törvény végrehajtási utasításának, a központi pénzügyi bizottság határozatainak, valamint a bíróságok elvi jelentőségű határozatainak ismeretére, amelyek eddig rendszeresen összefoglalva, sehol sem jelentek meg. E fontos jogforrásokat gyűjtötte most egybe több kiváló szakember közreműködésével dr. Papp János, az oradeai (nagyvárad) kereskedelmi és iparkamara főtitkára s azokat egy kötetben „Pénzügyi codex” címen bocsátja az érdekeltek rendelkezésére. E nagyfontosságú mű, amelyhez fogható még román nyelven sem jelent meg, pontos magyar fordításban fogja közölni a törvények szövegét, minden egyes szakaszhoz hozzáfű-

ve a törvény végrehajtási utasításának megfelelő rendelkezéseit, a különböző szakbizottságok határozatait, a minisztériumok vonatkozó rendeleteit, a bíróságok elvi jelentőségű határozatait és a szükséges felvilágosító magyarázatokat. A kb. 800 oldalon, díszesen előállítandó kötet ez év decemberében jelenik meg és megrendelhető 1000 lej előzetes beküldése mellett dr. Papp János kereskedelmi kamarai főtitkárnál, Oradea (Nagyvárad), Strada I. C. Bratianu 71.

= **Az aradi hetipiac árai.** Burgonya 4—5 lej, hagyma 6—7 lej, tehénturó 16 lej, juhturó 56 lej, zöldbab 20 lej, alma 6—10 lej, körte 16—20 lej, szőlő 20 lej, szilva 6 lej kilogrammonként, bab 10 lej, tejfel 40 lej, tej 6—7 lej literje, vaj 100—140 lej kilogrammjára, tojás 2.80 lej darabja, zöldség 3—4 lej csomója. A baromfi piac árai: sovány liba 160—240 lej, sovány kacska 110—150 lej, tyúk 100—150 lej, csirke 60—120 lej párja, kövér liba 200—300 lej, kövér kacska 130—180 lej darabja. A gabonapiac árai: buza 720—750 lej, kukorica (uj) 450—500 lej, régi kukorica 560—600 lej, árpa 600 lej, zab 500—520 lej métermázsánként. Az állatvásár árai: marha 18 lej, borju 25—26 lej, sertés 36 lej kilogrammonként élősúlyban.

Intézetek, diákok és szülők figyelmébe!

A legnagyobb választékban és legjutányosabb áron szerezhetők be:

előírás szerinti intézeti szövetek, sapkák és hozzávalók

Arad legrégibb cégénél

Schäffer Henriknél

Bulevardul Regina Maria No. 25. (Bing-ház).

FIGYELEM! Állami tisztviselők és szabómesterek 5% engedményt kapnak. Engross vételnél nagyobb kedvezmény. 4556

Nagyságos asszonyom!

MODESALON MINNI HOMOLKA WIEN,
5. NIKOLSDORFERGASSE 3-5. — Tel.: 53-8-48.

A legszebb estélyi ruhák, kabátok costümök, belépők, sportruhák, csakis ami régi és kipróbált műtermünkből származnak.

4950

Makulatura 5 kgros csomagokban kaphatók a kiadóban.

Bécsben is tudni kell hol lehet jól és olcsón vásárolni. Látogasson el egyszer hozzánk. Mi a legfrissebb párisi modellek után dolgozunk és mérték után a leggyorsabban és legolcsóbban készítjük Önnek a divatművészet remekait.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.

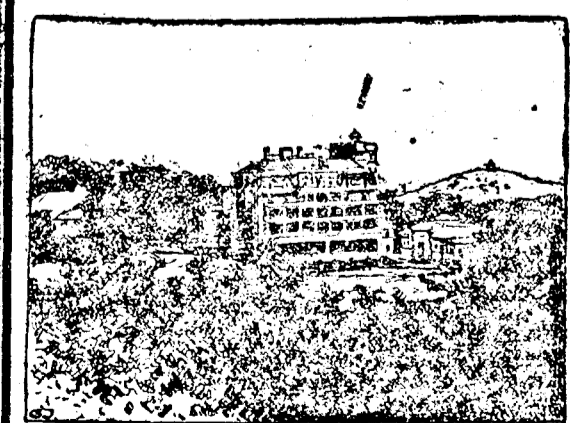
Budapest-Svábhegyi Szanatorium

Az ideális őszi gyógyhely

Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatoriuma belbetegek, idegbetegek és idősek részére.

Központi fűtés, meleg-hideg víz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön logia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percre, 430-480 m. magasan fekszik, elragadó szépségű kilátással, kb. 100 km. gondozott séta-és kocsutak. Portalan levegője, csendje, és nyugalma ideális gyógyítója a beteg testnek és fáradt léleknek. Golf, tennis, lovaglás.

Napiújl (az ut 16-épteiben) beleértve ötszöri diétás étkezést, látást, vizkurákat, 22.— pengő-150

NYILTTÉR.

E rovat alatt közölttekér nem vállalunk felelősséget.

FIGYELEM!

A teljesen újonnan renovált, régi jóhírnevű „Fekete báránnyhoz” címzett vendéglő és szálloda Schuch Ferenc vezetése alatt ma este ünnepélyesen megnyílik! Iztetes hideg és meleg ételekről, kiváltságokról gondoskodva van. További szíves partifogást kér: A tulajdonos.

Felhívás az iparosokhoz és kereskedőkhöz!

Az Egyesült Államokba tervezett tanulmányutban való részvételre, melyet a frankfurti vásári iroda rendez a Hamburg Amerikai hajóstársaság közreműködésével, indulás október 20-án Hamburgból az „Albert Ballin” nevű dupla csavargőzessel. Az út 39 napig tart. Felvilágosításokkal és prospektusokkal szolgál a Hamburg-Amerikai hajóstársaság bármely fiókja. Timisoara Str. Mercy 2., Bucurest. Calea Grivitel 183., Cernauti Str. Regina Maria 9., Arad Str. Eminescu 12. és Chisineu Str. Alexandru cel bun 104. 4905

Előkelőbb bécsi leánypenzionátus C. von CASTALY

Wien, VIII. Langeasse 65. Interurb. Telef. 27.422. Összekötve egy reform-gimnáziummal és kereskedelmi iskolával, továbbképző-intézet, előkészítés az állami vizsgákra nyelvekből és zenéből, könyvvitel, háztartási és főzőiskola, műpar. sport, legmodernebb higiénikus komfort, hideg és meleg vízvezeték, szép terrasz-kert, internátus, félinternátus, externátus. A tulajdonos egy szakorvos által vezetett, egész évben nyitva levő gyermeküdülő-otthonnal bir Salzburg mellett. Lejobb referenciák. Mérsékelt árak. 4936

Felelős szerkesztő: RETHY JOZSEF.

Cenzura Prefectura Judetului.

Új posztóüzlet Aradon!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy Plata A. Iancu (Szabadság-t.) 21. sz. a bel- és külföldi szövetségű nagy raktárát nyitottuk meg. Allandó raktár szabókellékekben. Szíves partifogást kér!

Marinkás és Cziganka.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lei, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdezősködésekre válaszolunk. Ajánlatok, feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

HAJHULLÁS és hajkorpa ellen a legjobban az **EGGER-PETROL.** — Kapható minden droguerianában és minden gyógyszerárban.

ALKALMAZÁS.

JÓL felszerelt, gazdaság vezetéséhez egy értelmes agilis botoslásban kerestetik mielőbbi belépésre. Ajánlatok Schlesinger Dezső, Jimbolea Torontálmezeve kéretnek. 4916

FÉNYKÉPESZEGÉD retuseur háttérbedolgozó, magas fizetéssel azonnalra kerestetik. Róna fényképész Oradea. 4937

APOLÓNÓKET és egy gazdasszonyt keres október 1-re Arad városi tudószanatórium. 4940

VÉTEL ÉS ELADÁS.

MIRJAMOK egyszerű és dicsőbb kivitelben kaphatók Naményi könyvkereskedésben. 4953

3x4 EBÉDLŐ SZÖNYEG, vadmacska bunda, férfi ruhák, kabátok, antik komódok, asztalok, antik szekrény, gyermekkoscsik, gyermek paplan, órák, íróasztalok, könyvszekrény, festmények, ebédlő diványok, ebédlő és szalon berendezések, Biedermayer szalon, asztalmű, női ingek, székek, disztárgyak, íróasztal, villanylámpák, szalonszekrény, Bösendorfer saloniügel zongora, Vákonny porszívógép, storeok, stb. eladók. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batt-hány-u.) I. em. jobb. 1000

Ferri szövetek és szabó kellékek feltűnő olcsó árak mellett.

Welsz Ármin Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 18. 1029

KÜLÖNFÉLÉK.

ELVESZETT e hó 14-én a Hegyaljai világvoson egy arany Lorgnon (szemüveg). Beccsületes megtaláló jutalom ellenében Str. Cosbuc (volt Wesselényi) 21. szám alá juttassa el. 4947

ELLÁTÁS.

ISKOLÁSTANULOK uriháznál teljes ellátást nyerhetnek zongora használattal. Str. Rusu Sirianu 2. 4912

Ujmicalacán

bármilyen üzletnek alkalmas üzlethelyiség. 1 szoba konyhás lakással, esetleg kétszobás lakásnak, kerttel olcsón kiadó. Megbízott: Győrii „Mures” irodája Strada Unirel. 15298

A gyermekkorház közelében

két szoba előszobás **magánház** 306 □-l telekkel, 120.000 lejért ELADÓ, 20.000 lejjel átvehető, a hátralékos vételár havi részletekben kamatmentesen fizethető. — Cim: Arad, Str. Episcopul Radu (Magyar-ucca) 25.

Sürgöny!!

„HIGENIA”

festő-vegyztisztító **valalattnál nincs lehetetlenség.**

Bármilyen ruhanemű, függönyök, storeok, ágy-garnitúrák, butorszövegek stb. bármilyen színre, sőt sötétebb színekből világosabb színekre átfestettek. Gyásmunkák 6 órán belül, vidéki megbízások reggeltől-délutánig elkészülnek

Üzlethelyiség Arad, **ORTUTAY-PALOTA.**

Harisnyát, kezttyűt, reformnadrágot, szvettert, kötöttáruat, csipkét legjobban és legolcsóbban vásárolhat. Bogyó A. Str. Eminescu 13.

Megérkeztek az új kellő és Goblein párnák és terítők. Párna montirozás. özv. Világ Gézáné, Str. Me-Szíves partifogást kér: 4951

Maculatura

papír 5 kgros csomagokban kapható. Cim az Aradi Közönlöny kiadójában.: 4917

Értesítés! Tisztelettel értesitem vendégeimet, hogy kóser vendéglőmet

megnagyobbítottam és a mai kornak megfelelően berendeztem. Ünnepélyes megnyitása jöendő zenekarral ma, szombaton este lesz, amelyre is tisztelt vendégeimet meghívom. Szíves partifogást kér: **Schvartz Mór** vendéglős P. Avram Iancu (Szabadság-tér) 11. 4917

Óvadékképes incassans

magas fizetéssel felvétetik. Cim az Aradi Közönlöny kiadójában.: 4959

Volt önálló vidéki kereskedő,

ki ma, szombaton Aradon tartózkodik, utazói, üzletvezetői, raktárnoki állást keres, megfelelő óvadékkal rendelkezik. Magkereséseket az Aradi Közönlöny kiadójába kór. 4961

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban. **G A F A I,** Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 10. szám **Cimre ügyelni!**

50.000 nyeremény!

Minden második sorsjegy nyer! Csak az osztrák sorsjáték a legjobb Csak 100.— Lei 1/8 sorsjegy, 1/4 sjegey 200 Lei, 1/2 sjegey 400 Lei, 3/4 sjegey 800 Lei. Ajánlun: 10 nyolcad, 10 negyed, 10 fél vagy 10 egész sorsjegyből álló szerencseválasztékokat. ▲

AKAR ÖN IS MILLIOMOS LENNI? akkor rendeljen a kezdőhúzáshoz 18 osztályosorsjegyeket a 22 22

HAUSCHILD és PAAP-bankháznál MARXERGASSE 14. WIEN, III., MARXERGASSE 14.

A 18. osztályosorsjáték főnyereményei: **18,750.000 Lei** Nyeremények: **12,500.000 Lei** 6,250.000 Lei 2,500.000 Lei 1,875.000 Lei 1,500.000 Lei 1,250.000 Lei 1,000.000 Lei stb.

Legolcsóbb és legjobb furnér beszerzési forrás.

L. FISCHMANN székhelyét Aradra, Strada Matei Corvin (Hunyadi-ucca) 1. HELYEZTE AT. 1038 Temesvári üzletét fiókteleppé alakította át. — Allandó nagy gyári raktár furnérookban, lemezekben, széklapokban, székekben. — Vásárol állandóan: Eger, dió, oseresznye és tölgyfurnérrönköket.